

Esityslista 7/2026

102	Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta	73
103	Lausunto perustuslain 25 §:n muuttamisesta	75
104	Tiedoksiantoasiat	78
105	Toimiston antamat lausunnot ajalta 3.6.-11.8.2026	79
106	Viranhaltijapäätökset ajalta 3.6.-11.8.2026	81
107	Kokouksen päättäminen	82

Osallistujat

Läsnä

Nimi	Tehtävä	Klo
Nikula Lauri	puheenjohtaja	10:00 -
Korkeakoski Mikko	varapuheenjohtaja	10:00 -
Aalto Esa	jäsen	10:00 -
Haapaniemi Jarmo	jäsen	10:00 -
Heikkilä Miika	jäsen	10:00 -
Hiltunen Pia	jäsen	10:00 -
Kailo Kaarina	jäsen	10:00 -
Kangas Antti	jäsen	10:00 -
Kemppainen Elina	jäsen	10:00 -
Mattila Pirkko	jäsen	10:00 -
Mehtälä Timo	jäsen	10:00 -
Nurro Sari	jäsen	10:00 -
Suviaro Marjut	jäsen	10:00 -

Muu läsnäolo

Kovaniemi Senja	maakuntavaltuuston pj.	10:00 -
Laine Sanna	maakuntavaltuuston 1. vpj.	10:00 -
Jussinniemi Jouni	maakuntavaltuuston 2. vpj.	10:00 -
Koskela Juha	maakuntavaltuuston 3. vpj.	10:00 -
Rajala Lyly	maakunnan yhteistyöryhmän pj.	10:00 -
Käsmä Paavo	maakunnan yhteistyöryhmän vpj.	10:00 -
Rämet Jussi	maakuntajohtaja	10:00 -

Saranpää Toni	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	10:00 -
Erkkilä Markus	suunnittelujohtaja	10:00 -
Rajala Tiina	kehitysjohtaja	10:00 -
Hankivaara Arja	viestintä- ja hallintopäällikkö	10:00 -

90

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Mkh 17.8.2026

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 131 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat, sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 123 §:n 3 momentin mukaan kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä vähintään viittä päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköpostitse jäsenille, varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Maakuntahallituksen kokouskutsut lähetetään tiedoksi myös maakuntahallituksen varajäsenille ja jäsenkunnille.

Kuntalain 103 §:n 2 momentin mukaan muu toimitus kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimituksen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Maakuntajohtajan esitys

Suoritetaan kokouksen avaus, todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittelytiedot

Päätös

91

Työjärjestyksen hyväksyminen

Mkh 17.8.2026

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 134 §:n mukaisesti asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Maakuntajohtajan esitys

Hyväksytään ennalta lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Käsittelytiedot

Päätös

92

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Mkh 17.8.2026

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 143 §:n 1 momentin mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitilimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Mainitun pykälän 2 momentin mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä ja 3 momentin mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitilimen jäsentä, jollei toimitilin ole muuta päättänyt.

Maakuntajohtajan esitys

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Käsittelytiedot

Päätös

93

Osavuosikatsaus 2/2026

Mkh 17.8.2026

PPL/107/02.00.02/2026

Selostus asiasta

Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2025 § 27 Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028.

Pohjois-Pohjanmaan liiton vuoden 2026 toisessa osavuosikatsauksessa esitetään talousarvion toteutumista tammi-kesäkuun ajalta.

Osavuosikatsausraportoinnin käytännön menettelynä on, että keskeisten talouden tunnuslukujen lisäksi tammi-kesäkuun tilanteesta annettava katsaus sisältää yksityiskohtaisemman raportoinnin toiminnan toteutumisesta.

Tarkastelujakson aikana liiton talous ja toiminta on toteutunut suunnitellusti eikä merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan nähden ole. Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä osavuosikatsauksen 2/2026 tiedoksi.

Valmistelija

Viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaara, p. 050 3225797

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi vuoden 2026 tammi-kesäkuun osavuosikatsauksen.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 1 Osavuosisikatsaus 1-6/2026

94

Pohjois-Pohjanmaan liiton EU-ohjelmahallinnon varmistaminen kehittämisrahaston tuella 2026-2028

Mkh 17.8.2026

PPL/388/02.01.02/2026

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävänä viranomaisena.

Tekninen tuki on Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman viranomaistehtävien toimeenpanemiseen tarkoitettua rahoitusta. Pohjois-Pohjanmaan liitossa teknistä tukea käytetään pääasiassa henkilöstön palkkakuluihin ja MYR:n kokousmenoihin. Teknisellä tuella hoidetaan välittävälle viranomaiselle kuuluvia hankkeiden rahoitukseen ja maksatuksen liittyviä tehtäviä.

Vuonna 2024 tehty kustannusarvio ao. henkilöstörakenteella 2022–2027 oli yhteensä 2,558 milj. €. Teknisen tuen tulisi riittää elokuun 2028 loppuun saakka, joten kustannusarviota on tarkasteltu uudelleen ja päivitetty kustannusarvio on koko ohjelmakauden ajalta arviolta 3,12 milj. €.

Välittävät toimielimet tekevät omat suunnitelmansa, millä aikataululla käyttävät teknistä tukeaan/muuta rahoitusta. Hallintoviranomainen on suositellut maakuntien liitoille teknisen tuen etupainotteista käyttöä tarveharkinnan mukaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan liitolle ohjelmahallintoon 1,67 milj. € teknistä tukea. Lisäksi TEM on myöntänyt 0,7 milj. € korvamerkittyä teknistä tukea Pohjois-Pohjanmaan liiton hoitamaan jatkotoimenpiteiden koordinaatioon. Maakuntahallituksen 11.4.2023 §61 ja 10.6.2024 §110 päätöksien mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan liiton kehittämisrahastosta katetaan lisäksi 550 000 € ao. kustannuksista. TEM:n päätöksen mukaan teknisellä tuella korvattaisiin keskimäärin noin puolet välittävän toimielimen tehtäviä hoitavan henkilöstön henkilötyövuosi (htv)-kustannuksista. Välittävien viranomaisten odotetaan kattavan Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman hallintokuluja myös omasta budjetista.

TEM:n osoittama tekninen tuki ei riitä kattamaan ohjelmahallinnon vaatimaa resurssointia. Nykyisellä henkilöstörakenteella ja henkilöstöpäätöksillä ohjelmahallinnon kustannuksissa on siten 668 000 € vaje vuoden 2028 syksyyn mennessä.

Maakuntien liitot ovat vedonneet Työ- ja elinkeinoministeriöön useita kertoja teknisen tuen määrän lisäämiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö on vastauksena ilmoittanut, että se ei suunnittele

valtioneuvoston päätöksen mukaiseen teknisen tuen jakoon muutosta, eikä teknisen tuen osuutta nosteta yli EU-asetusten salliman osuuden. Maakuntien liitoilla on vastuu välittävän toimielimen tehtävien asianmukaisesta järjestämisestä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton kehittämisrahaston rahoitusta on mahdollista käyttää ao. kuluihin. Pohjois-Pohjanmaan liitto on jättänyt kehittämisrahastoon hakemuksen, jossa Pohjois-Pohjanmaan liitto hakee 300 000 € kehittämisrahaston rahoitusta vuosille 2026–2028 kattamaan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmahallinnon kuluja. Kehittämisrahastossa on sitomattomia varoja 407 334 €.

Pohjois-Pohjanmaan liiton ohjelmahallinnon tukeminen edistää Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanoa täysimääräisesti, koska maakuntaohjelma ohjaa EU-hankkeiden valintaa ja maakunnan aluekehitystä. Välittävän viranomaisen roolilla on merkittävä vaikutus maakuntaliiton aluekehitystehtävän hoitamiseen.

Valmistelija

Talouspäällikkö Anu Huovinen, p. 040 685 4024

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää, että Pohjois-Pohjanmaan liiton kehittämisrahastosta katetaan vuosina 2026–2028 300 000 € Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmahallinnon kuluja.

Käsittelytiedot

Päätös

95

Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029

Mkh 08.06.2026 § 81

Selostus asiasta

Kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston tulee hyväksyä talousarvion yhteydessä vähintään kolmivuotinen taloussuunnitelma, jossa talousarvio toimii taloussuunnitelman ensimmäisenä vuotena. Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 60 §:n mukaan maakuntahallitus hyväksyy talousarvion suunnitteluhyökset ja talousarvion laadintaohjeet.

Liiton johtoryhmä on käynnistänyt vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman 2028–2029 laadinnan sekä tuo maakuntahallituksen evästyskeskusteluun talousarvion rahoituskehysten sekä vuoden 2027 strategisten päämäärien painotukset osana talousarvion laadintaa.

Maakuntahallituksen elokuun kokoukseen tuodaan ehdotus Pohjois-Pohjanmaan liiton strategisten päämäärien avaintulosten pohjalta toiminnalliset tavoitteet ja mittarit vuodelle 2027 sekä talousarvion rahoituskehys suunnittelun pohjaksi kuntalaskutuksen osalta.

Ehdotus talousarvioksi 2027 ja taloussuunnitelmaksi 2028–2029 käsitellään maakuntahallituksessa 21.9.2026.

Pohjois-Pohjanmaan liiton perussopimuksen 25 §:n mukaisesti taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille varataan mahdollisuus tehdä esityksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus toimitetaan jäsenkunnille lausuttavaksi ajalla 15.9.–13.10.2026.

Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029 käsitellään ja hyväksytään maakuntahallituksen kokouksessa 17.11.2026 sekä maakuntavaltuuston kokouksessa 7.12.2026.

Esityslistan liitteenä on talousarvion sisältöehdotus sekä evästyskeskustelun pohjaksi Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiset päämäärät ja avaintulokset.

Valmistelija

Viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaara, p. 050 322 5797

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää, että vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman 2028–2029 valmistelua jatketaan edellä olevin periaattein käyty evästyskeskustelu huomioiden.

Käsittelytiedot

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Mkh 17.8.2026

PPL/269/02.00.00/2026

Selostus asiasta

Maakuntahallitus käsittelee ehdotuksen Pohjois-Pohjanmaan liiton strategisten päämäärien avaintulosten pohjalta valmistelluista tavoitteista ja mittareista vuodelle 2027 sekä talousarvion rahoituskehysten suunnittelun pohjaksi kuntalaskutuksen osalta.

Luonnos talousarvioksi 2027 ja taloussuunnitelmaksi 2028–2029 käsitellään maakuntahallituksessa 21.9.2026.

Esityslistan liitteenä on ehdotus strategisista tavoitteista ja mittareista vuodelle 2027.

Maakuntahallituksen 8.6.2026 kokouksessa käymän evästyskeskustelun mukaisesti vuoden 2027 talousarviossa esitetään yhden prosentin korotusta jäsenkuntien maksuosuuksiin.

Taloussuunnitelmaan ei vuoden 2027 jälkeen esitetä jäsenkuntien maksuosuuksien korotuksia vuosille 2028–2029. Talousarvion rahoituskehys ehdotus kuntalaskutuksen osalta esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaara, p. 050 322 5797

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus hyväksyy strategiset tavoitteet ja mittarit vuodelle 2027 sekä päättää talousarvion rahoituskehyksestä kuntalaskutuksen osalta.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 2 Strategiset tavoitteet 2027-2029

96

Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strategisen yhteistyösopimuksen 2026–2030 hyväksyminen

Mkh 17.8.2026

PPL/177/05.02.00/2026

Selostus asiasta

Pohteen Aluehallitus on lähettänyt liitteenä olevan Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strategisen yhteistyösopimuksen kunnille ja maakuntaliitolle käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi osapuolten toimielimiin. Aluehallitus esittää Pohjois-Pohjanmaan liitolle ja alueen kunnille, että ne hyväksyisivät Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strategisen yhteistyösopimuksen 2026–2030 syyskuun loppuun 2026 mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strategista yhteistyösopimusta 2026–2030 on valmisteltu syksystä 2024 alkaen, jolloin kuntajohtajafoorumin alaisuuteen perustettiin 11 työryhmää valmistelevaan eri yhteistyön osa-alueiden osalta tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita seuraavan valtuustokauden sopimusta varten. Työryhmien tuotoksia on hyödynnetty erityisesti sopimukseen sisältyvien tavoitteiden ja mittareiden valmistelussa. Sopimuksen valmistelusta on vastannut kuntajohtajafoorumin työvaliokunta. Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiapäällikkö on työvaliokunnan jäsen.

Sopimusta on käsitelty useaan otteeseen kuntajohtajafoorumeissa sekä yhteistyöfoorumeissa. Sopijaosapuolille on toteutettu kaksi eri kyselyä sopimuksen sisältöihin liittyen. Kyselyiden tuloksia on hyödynnetty sopimuksen valmistelussa. Kuntajohtajafoorumissa 8.5.2026 todettiin, että valmisteltu sopimus voidaan viedä päätöskäsittelyyn.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta käsitteli sopimuksen kokouksessa 27.5.2026 ja päätti esittää sen hyväksymistä aluehallitukselle, kunnille ja maakuntaliitolle.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Aluehallitus hyväksyi 2.6.2026 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen osalta sopimuksen.

Sopimusosapuolia pyydetään käsittelyn ja hyväksymisen jälkeen allekirjoituksillaan vahvistamaan sopimuksen omalta osaltaan ja palauttamaan allekirjoitussivun skannattuna syyskuun loppuun 2026 mennessä osoitteella johanna.vahakuopus@pohde.fi

Kukin osapuoli saa sopimuksesta yhtäpitävän kappaleen, kun kaikki osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Strategiapäällikkö esittelee asian kokouksessa.

Valmistelija

Strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, p. 050 301 7546

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus

1. hyväksyy liitteenä olevan Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strategisen yhteistyösopimuksen 2026–2030,
2. valtuuttaa maakuntajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 3 29.6.2026 sopimusluonnos Pohde ja kunnat strateginen yhteistyösopimus 2026-2030

97

Pohjois-Pohjanmaan liiton vetäytyminen Barents-yhteistyöstä

Mkh 17.8.2026

PPL/395/00.07.05/2026

Selostus asiasta

Barentsin alueneuvosto (Barents Regional Council, BRC) käynnisti vuoden 2025 lopulla arviointiprosessin Barentsin alueellisen yhteistyön tulevaisuudesta. Yhteistyössä ovat tällä hetkellä mukana seuraavat jäsenalueet: Norjasta Finnmark, Troms ja Nordland, Ruotsista Norrbotten ja Västerbotten, sekä Suomesta Pohjois-Pohjanmaan maakunta. Pohjois-Pohjanmaa liittyi Barentsin jäsenalueeksi tammikuussa 1998.

Arviointiprosessin tavoitteena oli muodostaa jäsenalueiden yhteinen näkemys siitä, tulisiko nykyistä yhteistyörakennetta jatkaa uudistettuna, asettaa se lepäävään tilaan vai päättää toiminta kokonaan. Arvioinnin pohjaksi koottiin kuuden jäljellä olevan Barents-alueen sekä temaattisten työryhmien ja muiden sidosryhmien palautetta.

Selvityksen johtopäätöksenä todettiin, että nykyinen Barentsin alueellisen yhteistyön toimintamalli ei enää toimi tarkoituksenmukaisella tavalla. Yhteistyön maantieteellinen kattavuus on merkittävästi kaventunut erityisesti Suomen vetäydyttyä Barentsin euroarktisesta neuvostosta (BEAC), ja sen seurauksena Lapin, Kainuun sekä Pohjois-Karjalan maakuntien vetäydyttyä alueneuvoston jäsenyydestä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tehdyn selvityksen mukaan jäsenalueiden välillä vallitsee yksimielisyys siitä, että nykyisen rakenteen ylläpitäminen ei ole pitkällä aikavälillä tarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi Barentsin aluekomitean jäsenistä muodostuva työryhmä suosittelee alueiden koordinoitua vetäytymistä Barentsin alueneuvostosta yhteisesti sovitun aikataulun mukaisesti elo-syyskuun 2026 aikana, jolloin Barentsin alueneuvosto kokoontuu viimeisen kerran.

Suosituksen taustalla ovat Barentsin alueneuvoston toimintasäännöt, jotka mahdollistavat yksittäisten alueiden vetäytymisen yhteistyöstä, mutta eivät sisällä menettelytapaa alueneuvoston viralliselle lakkauttamiselle. Näin ollen koordinoitu vetäytyminen arvioitiin realistisimmaksi tavaksi päättää jäsenalueiden osallistuminen nykyisessä tilanteessa.

Muuttunut geopoliittinen toimintaympäristö, yhteistyön kaventunut osallistujapohja sekä tarve kohdentaa rajallisia resursseja vaikuttavimpiin kansainvälisen yhteistyön muotoihin puoltavat

jäsenyyden päättämistä nykyisessä rakenteessa. Samalla on tärkeää todeta, ettei vetäytymisen tarkoituksena ole vähentää pohjoisten alueiden välistä rajat ylittävää yhteistyötä, vaan mahdollistaa sen kehittäminen joustavammissa, tarkoituksenmukaisemmissa ja vaikuttavammissa yhteistyömuodoissa. Tavoitteena on löytää uusia yhteisiä toimintamuotoja, joilla voidaan tukea pohjoisten alueiden elinvoimaa, vihreää siirtymää ja ihmisten välistä kanssakäymistä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää jatkossakin tärkeänä yhteistyötä Suomen, Norjan ja Ruotsin pohjoisten alueiden välillä. E erityisen merkittäviä yhteisiä teemoja ovat olleet kulttuuri sekä nuorten välinen rajat ylittävä yhteistyö, jota on toteutettu Barentsin alueellisen nuorisoneuvoston puitteissa. Tässä ajassa tärkeäksi on koettu myös saavutettavuuteen ja huoltovarmuuteen liittyvät kysymykset, jossa keskeistä on liikenne- ja logistiikkayhteistyön kehittäminen ja jatkuvuuden turvaaminen. Esimerkiksi liikenne- ja logistiikka-alan rajat ylittävä Platform North -verkosto on tästä hyvä esimerkki. Sen työtä tulee jatkossakin tukea.

Odotukset ovat korkealla myös alueellisen ja kansallisen tason dialogin mahdollistamiseksi pohjoisilla alueilla mm. suunnitteilla olevan Forum North -toimintamallin puitteissa. Toimintamallin valmistelusta vastaa Valtioneuvosto. Tätä yhteistyömallia toteutettaisiin Suomen, Ruotsin ja Norjan välisenä yhteistyönä ja siihen osallistuisi 2–4 edustajaa kustakin maasta. Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan kansallisen tason edustajien lisäksi Forum North-toimintaan tulisi nimetä edustus myös pohjoisen Suomen maakuntaliitoista. Täten turvattaisiin kansallisen ja alueellisen yhteistyön ja dialogin jatkumo pohjoisilla alueilla.

Mikäli yhteistyöstä päätetään luopua, Pohjois-Pohjanmaan liitto toimittaa vetäytymisilmoituksensa Kansainväliselle Barents-sihteeristölle elokuun 2026 loppuun mennessä alueneuvoston päätöksentekoa varten.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Katja Sukuvaara, p. 040 685 4049

Maakuntajohtajan esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto vetäytyy edellä mainituista syistä Barentsin alueneuvostosta ja siten Barents-yhteistyöstä.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

- Liite 4 Luonnos kirjeeksi Kansainväliselle Barents-sihteeristölle "DRAFT Withdrawal Notification by Oulu Region"
- Liite 5 Aluekomitean työryhmän laatimat kolme vaihtoehtoista skenaariota Barentsin yhteistyön jatkosta "Scenario Assessments attachment"
- Liite 6 Barentsin teematyöryhmien kommentit yhteistyön jatkosta "Input from Working Groups"
- Liite 7 Aluekomitean työryhmän laatima yhteenveto selvityksen tuloksista ja suositus jatkotoimista "Regional Synthesis"

98

Oulun seudun työllisyysalueen työllisyyden ekosysteemiyhteistyö

Mkh 17.8.2026

PPL/393/05.02.00/2026

Selostus asiasta

Oulun seudun työllisyysalueen työllisyyden ekosysteemiyhteistyölle on valmisteltu toimintamallia vuoden 2025 aikana työllisyysalueen kuntien kesken. Pohjois-Pohjanmaan liitto on ollut mukana valmistelussa. Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa alueen työllisyyttä, parantaa palvelujen vaikuttavuutta sekä sujuvoittaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Osana toimintamallia on valmisteltu ekosysteemisopimus, jossa sovitaan ekosysteemin tavoitteista, toimintaperiaatteista ja rakenteesta.

Suunnitellun toimintamallin mukaisesti mukana olevat organisaatiot osallistuvat yhteiseen työhön resursoimalla henkilöstöä ekosysteemin työryhmätyöskentelyyn. Ekosysteemiyhteistyöllä pyritään tuottamaan muun muassa seuraavia hyötyjä:

- Sujuvammat palvelupolut asiakkaille ja työnantajille
- Mahdollisuus vaikuttaa yhteisiin kehittämisen suuntiin ja painopisteisiin
- Osaamisen ja resurssien yhdistäminen niin, että päällekkäinen työ vähenee ja vaikuttavuus vahvistuu
- Parempi näkyvyys ja tiiviimpi verkottuminen alueen keskeisten toimijoiden kanssa
- Pääsy yhteiseen tilannekuvaan, tietoon ja ennakkointiin päätöksenteon ja kehittämisen tueksi
- Yhteistyö rakentuu aktiiviselle vuoropuhelulle, luottamukselle, yhteisille tavoitteille ja sitoutuneelle osallistumiselle. Jokaisen toimijan panos on tärkeä, jotta ekosysteemistä muodostuu aidosti vaikuttava ja alueen tarpeisiin vastaava kokonaisuus.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyrkii edistämään Oulun työllisyysalueen toimintaa yhteistyöverkoston kautta. Liitolla ei ole työllisyyteen liittyviä lakisääteisiä tehtäviä, vaan se osallistuu toimintaan osana aluekehitystehtäväänsä.

Valmistelija

hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Oulun seudun työllisyysalueen ekosysteemisopimuksen.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 8 Sopimusluonnos Oulun seudun työllisyysalueen työllisyyden ekosysteemiyhteistyö

Liite 9 Oulun seudun työllisyysalueen työllisyyden ekosysteemiyhteistyön toimintamalli 2.0

Oheismateriaali

Yhteistyöpyyntö Oulun seudun työllisyysalueen työllisyyden ekosysteemiyhteistyöhön

99

Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle saapuneet vastaselitykset Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiHEMAAKUNTAKAAVAN hyväksymispäätöstä koskevaan valituslausuntoon

Mkh 11.10.2021 § 129

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen ja päivittämisen tarvetta aiheuttavat useat kansainväliset, valtakunnalliset ja maakunnalliset strategiat ja poliittiset linjaukset sekä lainsäädännön muutokset. Ilmastomuutos on vahvana teemana kaikessa valtakunnallisessa päätöksenteossa, ja ilmastomuutoksen hillintä edellyttää uusiutuvien energiamuotojen käyttöön ottamista. Myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu. Monien merkittävien hankkeiden, kuten liikenne-, infrastruktuuri- sekä muiden suurhankkeiden toteuttamisen edellytyksenä on ajan tasalla oleva maakuntakaava.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiHEMAAKUNTAKAAVAN laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021-2023. Pohjois-Pohjanmaa on mukana energiamurroksessa, joka edellyttää uusia energian tuottamisen, varastoinnin ja siirron ratkaisuja. Ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen kannalta energia on keskeinen alueidenkäyttölinninen kysymys, johon sisältyy sekä energian tuotantoon että kulutukseen liittyvä alueidenkäytön yleispiirteinen ohjaus. Ilmastomaakuntakaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja sen suunnitellut pääteemat ovat:

Aluerakenne ja saavutettavuus (kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyö ja aluerakennetyö)

- Liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet (LJ-työ, infrahankkeet, edunvalvonta, Oulun seudun Kehityskuva 2030+)
- Energiantuotanto, varastointi ja siirto (TUULI-hanke ja erillisselvitys)
- Viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu (TUULI-hanke)
- Energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arviointi (Pohjois-Pohjanmaan energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi maakuntakaavassa on maakuntaohjelman 2022-2025 Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa -teeman kärkihanke)

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 62 § mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ohjaa vaihemaakuntakaavatyötä, ja asiakirjaa päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautekooste,

joka sisältää maakunnan liiton toimiston suunnittelu- ja osaaminen -vastuualueen laatimat vastineet on asiakohdan liitteenä. Hyväksytty vastineraportti toimitetaan tiedoksi palautteen antajille.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annetut vastineet vaihemaakuntakaavan jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Mkh 23.05.2022 § 75

Asian esittely

Maakuntahallitus kävi kokouksessaan 25.4.2022 (§ 56) lähetekeskustelun käynnissä olevan TUULI-hankkeen (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla) sijainninhajausmallista ja alustavista tavoitteista energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan jatkovalmisteluun. Valmistelutyötä on jatkettu tältä pohjalta. Maakuntahallitus on käsitellyt TUULI-hankkeessa valmistuneita selvityksiä 20.12.2021 (työpaketit 3a, 3b, 3c ja 4). Hankkeen visiotyö (työpaketti 1) valmistuu syksyllä 2022. TUULI-hankkeen alkuvaiheessa sisältöä esiteltiin maakuntahallitukselle 17.2.2020 otsikolla Kestävän tuulivoiman edistäminen, ja maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puolsi hankehakemuksen EAKR-rahoitusta 3.6.2020. TUULI-hankkeessa on tehty aktiivista sidosryhmä- ja kuntayhteistyötä. Monisyisen kaavaprosessia edeltävän ja vaihemaakuntakaavan aikana käytävän osallistamisen kautta maakunnan jäsenkunnilla ja eri toimijoilla on mahdollista sitoutua yhteisiin periaatteisiin ja tuulivoimarakentamista ohjaaviin suunnittelumääräyksiin.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) määritellään maakunnan liittoa sitovat maakunnan suunnittelun periaatteet. Maakuntakaava ohjaa yleispiirteisenä alueiden käyttöä koskevana suunnitelmana kuntatason yleiskaavalla ja asemakaavalla tapahtuvaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua (MRL 32 § mom. 1). Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). Selvitystarve määritellään

kaavaprosessin aikana lain mukaisten maakuntakaavan sisältövaatimusten perusteella (MRL 28 §). Maakuntakaavatasolla on kyse pitkän tähtäimen suunnittelusta, jota täsmennetään yksityiskohtaisessa suunnittelussa tehtävillä selvityksillä. Maakuntakaava ei ole suoraan rakentamista ohjaava kaava eikä tuulivoimalle soveltuvia sijainteja osoittava erityisominaisuusmerkintä suoraan rajoita muita toimintoja.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tärkein taustaselvitys on käynnissä oleva TUULI-hanke, jossa tuotetaan uutta tietoa Pohjois-Pohjanmaan alueen soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoon ja etsitään ratkaisuja toimialan ympäristökysymysten ratkaisemiseen. Tavoitteena on luoda edellytyksiä tuulivoima-alan kehittymiselle ja siten päästöttömän sähköntuotannon lisäämiselle Pohjois-Pohjanmaan alueella kestävän kehityksen eri näkökulmat huomioon ottaen. Hankkeen tuloksena voidaan esittää Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimapotentiaali sekä maakunnallinen näkemys tuulivoimarakentamiseen parhaiten soveltuvista alueista. Sähkönsiirtoa on tarkasteltu omana kokonaisuutenaan (työpaketti 4). TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa (työpaketti 2) on tunnistettu tuulivoimarakentamiseen soveltuvia alueita ja määritelty alueita, jotka ovat mahdollisia tulevaisuuden tuulivoima-alueita. Menetelminä on käytetty paikkatietoanalyysiä, jossa on suljettu suoja-/puskurivyöhykeanalyysillä pois tuulivoimatuotantoon soveltumattomat alueet, joilla on selkeitä sijoittumisen esteitä. Poissulkevan analyysin jälkeen jäljelle jääneet alueet ovat edenneet jatkotarkasteluun. Alueita ja mahdollisesti toteutuvan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia on tarkasteltu huomioiden ympäristölliset, sosiaaliset ja teknistaloudelliset näkökulmat. Näitä ovat mm. puolustusvoimien toimintaan liittyvät vaikutukset, kuntien ja kaupunkien antama palaute alueista, paliskuntien sidosryhmäkuulemisessa saadut kommentit poronhoidon kannalta tärkeistä alueista sekä sähkönsiirtoverkkoon ja -kapasiteettiin, maaperään ja tieverkkoon liittyvät ominaisuudet. Sijainninhjausmallin tavoitteena on kartoittaa uusia tuulivoima-alueita, joten esille nousseista alueista rajattiin pois ne alueet, joille on toteutettu tuulivoimapuisto. Lisäksi pois rajattiin ne alueet, joille on laadittu tuulivoimayleiskaava tai joille voimalat ovat jo saaneet rakennusluvat. Nämä alueet esitetään vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheessa laadittavalla tuulivoima- ja sähkönsiirtokokonaisuutta esittävällä teemakartalla.

TUULI-hankkeen aikana on toteutettu kattavat vuorovaikutusmenettelyt, ja eri sidosryhmien näkemykset on huomioitu lopputuloksessa. Hankkeen aikana käydyt menettelyt eivät kuitenkaan korvaa maakuntakaavaprosessin aikana toteutettavaa vuorovaikutusta. Maakuntakaavoituksen jälkeen alueiden lopullinen toteutus ratkaistaan kuntakaavoituksessa ja YVA-menettelyissä. Myös hankesuunnitteluvaiheessa on tärkeää kiinnittää huomioita kattavaan vuorovaikutukseen. Paikallistasolla on tärkeä huolehtia siitä, että myös tuulivoimarakentamiselta vapaita alueita jää riittävästi. Alueita tarvitaan myös muulle maankäytölle ja esimerkiksi virkistyskäyttöön. Se, ettei alueita osoiteta liiallisesti samalle maankäyttömuodolle, parantaa myös alueiden muuntojoustavuutta eli kykyä reagoida ympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Tuulivoimarakentamisessa on hyvä tavoitella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden

maakuntahallituksen kokouksessa. Esityslistan liitteenä ovat TUULI-hankkeen sijainninhjausmallin raportti, kohdekuvausesimerkkejä ja sijainninhjausmallin karttaesitykset. Merituulivoiman osalta aineisto tarkentuu valmisteluvaiheen kuulemiseen.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen p. 040 685 4041 ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

- 1) Maakuntahallitus päättää hyväksyä esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi.
- 2) Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus

- 1) hyväksyi esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi ja
- 2) esittää, että maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Maakuntavaltuusto 13.06.2022

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntavaltuusto merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

Valtuutettu Jenna Simula poistui tämän asian käsittelyn aikana klo 12.38, Juha Hänninen klo 13.01 ja Suvi Helanen klo 13.07.

Mkh 21.06.2022 § 97

Asian esittely

Kaavaprosessi on edennyt valmisteluvaiheen kuulemiseen. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnosasiakirjat ja valmisteluvaiheen keskeinen selvitysaineisto asetetaan MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi elokuussa 2022. Kuulutus vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisesta julkaistaan erikseen, ja samalla ilmoitetaan kaavan kuulemisen aikaisista esittelytilaisuuksista. Valmisteluaineisto on kuulemisaikana nähtävillä liiton toimistossa osoitteessa Poratie 5, Oulu.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot kunnilta, viranomaisilta ja muilta osallisilta. Kuulutus ja nähtäville asetettava valmisteluaineisto tulevat [Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuille](#), ja sinne liitetään myös myös kaavan tärkeimmät taustaselvitykset. [TUULI-hankkeen verkkosivuilta](#) löytyy selvitysaineistojen lisäksi linkki [tarinakarttaan](#), joka havainnollistaa maakunnan tuulivoimarakentamisen tilannekuvaa ja TUULI-hankkeen työpakettien sisältöä.

Asiakohdan liiteaineistona ovat vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kaavaluonnoskartta, siihen liittyvät merkinnät ja määräykset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaselostus. Lisäksi informatiivisena oheisaineistona ovat maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkartta ja tuulivoiman teemakartta (Tuulivoima ja sähkönsiirto Pohjois-Pohjanmaalla 21.6.2022). Teemakartalla on esitetty Pohjois-Pohjanmaan kaikkien vaihemaakuntakaavojen tv-1, tv-2 ja tv-3 -merkinnät sekä toteutuneet, luvitetut ja vireillä olevat tuulivoimapuistohankkeet. Lisäksi teemakartalla esitetään Pohjois-Pohjanmaan rannikon linnuston päämuuttoreitti, puolustusvoimien tutkakompensaatioalue, sähkönsiirron kokonaisuus ja luonnon ydinalueita yhdistävä yleispiirteinen ekologinen yhteystarve -merkintä. Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittaessa teknisuontoisia tarkistuksia ja täydennyksiä ennen nähtävillepanoa.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015 sekä suunnittelu- ja osaaminen vastuualueen asiantuntijat)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),

2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Käydyssä keskustelussa Mirka Väyrynen esitti Mika Antikan kannattamana, että Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntaavan valmistelu keskeytetään. Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty kannatettu muutosesitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi kättennostoäänestyksen. Ensin käden nostivat he, jotka olivat maakuntajohtajan esityksen kannalla ja sen jälkeen he, jotka olivat Mirka Väyrysen muutosesityksen kannalla. Maakuntajohtajan esityksen puolesta äänestivät Jussi Ylitalo, Esa Aalto, Lauri Nikula, Marjut Lehtonen, Hanna Markkanen, Kaarina Kailo, Jari Nahkanen, Mikko Korkeakoski, Miika Heikkilä ja Sari Nurro. Mirka Väyrysen muutosesityksen puolesta äänestivät Mirka Väyrynen ja Mika Antikka. Äänin 10-2, maakuntajohtajan esitys pysyi voimassa.

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Esityslistan liitteenä olevia asiakirjoja päätettiin täydentää aurinkovoiman rakentamista koskevan yleisen suunnittelumääräyksen osalta.
2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 12.55.

Asian esittely

Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 8.8.-23.9.2022 (MKH 21.6.2022 § 97). Osalle lausunnon antajista myönnettiin jatkoaikaa, ja viimeiset palautteet saatiin vasta loppuvuodesta 2022. Palautetta saatiin yhteensä 124 osalliselta, näistä 23 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto ja muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 18 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin 36 kuntalais- ja kansalaismielipidettä, osa yhteismielipiteinä. Muuta osallispalautetta saatiin yhdeksältä paliskunnalta, 12 yhdistykseltä, yhteisöltä tai jakokunnalta sekä 21 tuulivoimatoimijalta, osalta toimijoista saatiin useampi mielipide.

Valtaosa palautteen antajista koki maakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet hyvin perustelluiksi ja tarpeellisiksi, toki vastakkaistakin palautetta saatiin. Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan teemoja pidettiin yleisesti ajankohtaisina. Palautetta saatiin kaikista vaihe- ja maakuntakaavan luonnoksessa käsitellyistä teemoista.

Maakuntahallitus käsittelee palautekoosteen ja yleisvastineen kokouksessaan 13.2.2023 ja käy asiasta lähetekeskustelun. Esityslistan liitteenä on palautekooste (lausunnot ja mielipiteet), palautteen teemakohtainen tiivistelmä ja yleisvastine sekä päivitetty etenemisaikataulu. Mielipiteitä jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla poistettu vastineraportin julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa palautteen käsittelyä ja vastineiden laatimista selvitysten, työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen sekä vaikutusten arvioinnin kautta. Saatu palaute huomioidaan tapauskohtaisesti tarkemmissa vastineissa, jotka käsitellään maakuntahallituksessa myöhemmin. Vaihe- ja maakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihe- ja maakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon touko-kesäkuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen palautekooste, yleisvastine ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkotyöstä.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Jenna Simula poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.12.

Mkh 05.06.2023 § 90

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on laatinut vastineet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan valmisteluvaiheen palautteesta. Palautekohtaisen vastineen lisäksi muotoiltiin yhdeksän yleisvastinetta, joissa käsitellään kyseisen teeman kokonaisuutta laajemmin. Kokonaisuudet ovat 1 / Tuulivoima, 2 / Sähkönsiirto, 3 / Viherympäristö ja luonto, 4 / Kulttuuriympäristö, 5 / Liikenne, 6 / Energia, 7 / Muut käsitellyt teemat, 8 / Maankäytön suunnittelun periaatteita ja 9 / Tuulivoiman terveysvaikutukset. Yleisvastineet löytyvät palaute- ja vastinekoosteen alusta kohdasta ”Tiivistelmä ja yleisvastineet (1-9) saatuun palautteeseen”. Näihin on viitattu yksittäisten palautteiden vastineissa. Valmisteluvaiheen palautekooste ja niihin laaditut vastineet ovat esityslistan liitteenä.

Suomen maankäytön suunnittelujärjestelmä on hierarkkinen eli yleispiirteisempi kaavataso ohjaa tarkempaa suunnittelua. Maankäytön suunnittelu perustuu kaikilla kaavatasoilla riittäviin selvityksiin, joiden perusteella on mahdollista arvioida suunnitelman toteutumisesta johtuvat merkittävät vaikutukset ([Maankäyttö- ja rakennuslaki](#) MRL 5.2.1999/132 sekä [asetus](#) MRA 10.9.1999/895 - MRL korvautuu 1.1.2025 uudella lailla; Alueidenkäyttölaki 752/2023). Maakuntakaavakartalla osoitetaan valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Kaavamerkintätyyppejä on kolmenlaisia: kehittämisperiaate-, osa-alueen erityisominaisuuksia kuvaavat sekä aluevaraus-, viiva- ja kohdemerkinnät. Näistä kaksi ensimmäistä voivat olla päällekkäisiä muiden merkintöjen kanssa. Näiden lisäksi laaditaan yleisiä kaavamääräyksiä, jotka velvoittavat ja ohjaavat kaikkea tarkempaa suunnittelua maakunnan alueella. Kuntakaavaratkaisu voi tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla perustellen erota maakuntakaavaratkaisusta, muttei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa eikä vaikeuttaa sen toteutumista. Vaihe- ja maakuntakaavoituksessa lainvoimaisissa maakuntakaavoissa esitetyt kaavamerkinnät pysyvät edelleen voimassa, jollei niihin ole esitetty muutoksia kyseisessä kaavassa.

Maakuntakaava on yleispiirteisien maankäytön suunnittelun taso, joten selvityksetkin ovat yleispiirteisempiä ja maakunnan laajuisia. Kaavakartalla osoitetaan tuulivoimalle soveltuvat seudullisesti merkittävät alueet (tv-alueet) alueen erityisominaisuusmerkinnällä, joka mahdollistaa päällekkäiset maankäytön muodot. Nykyisen lainsäädännön mukaan (MRL) tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää kunnan laatimaa yleiskaavaa, jossa tutkitaan toteuttamisesta aiheutuvat vaikutukset voimalakohtaisten sijaintien ja voimalatyyppien pohjalta, ja laaditaan havainnekuvia tuulivoimaloista maisemassa. Seudullisesti merkittävien, laajempien tuulivoima-alueiden toteutuminen edellyttää, että alue on merkitty maakuntakaavaan tv-aluemerkinnällä. Kuntakaava voi edetä ehdotusvaiheen kuulemiseen ilman voimassa olevaa maakuntakaavamerkintää, mutta kunnanvaltuuston hyväksyntäkäsittely joutuu odottamaan maakuntakaavan hyväksymistä maakuntavaltuustossa. Maankäyttö- ja rakennuslain pykälää 44 (MRL 44 §) eli yleiskaavan käyttämistä rakennusluvan edellytyksenä ei sovelleta energiahankkeisiin. Tuulivoiman osalta lakiin on laadittu erillinen luku 10, joka sisältää tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset (77 a § Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteella).

Pohjois-Pohjanmaalla on käynnissä paljon potentiaalisia tuulivoima-alueita koskevaa selvitystyötä. Eteneminen energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen kuulemiseen edellyttää tarkkaa tapauskohtaista läpikäyntiä, käynnissä olevien selvitysten valmistumista sekä viranomais- ja työneuvotteluita. Neuvotteluita on käyty runsaasti jo TUULI-hankkeen aikana, ja on jo sovittu pidettäväksi vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen aikana (mm. kunnat, kantaverkkoyhtiö Fingrid, tuulivoimatoimijat, paliskunnat / poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu, muut sidosryhmät, kuten Traficom ja Väylävirasto etenkin merialueilla). Ehdotusvaiheen valmistelun kanssa saman aikaisesti on käynnissä lukuisia YVA-menettelyitä ja tuulivoimapuistojen kuntakaavoitusta, joiden viranomaisyhteistyöhön maakuntaliitto osallistuu (neuvottelut ja lausunnot), ja ne huomioidaan ehdotusvaiheessa. Käynnissä olevissa hankkeissa edellytetään aina myös uusimpien maakuntatason selvitysten käyttämistä suunnittelun tausta-aineistona. Yhteistyöneuvotteluja on käyty myös naapurimaakuntaliittojen ja muiden maakuntien kanssa.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli Pohjois-Pohjanmaalla lainvoimaisten (1. ja 3. vaihemaakuntakaava) maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Näiden maakuntakaavojen perusteella rakentuneet tuulivoimalat ovat toistaiseksi kokonaiskorkeudeltaan alle 250-metrisiä. Tällä hetkellä tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan maa-alueilla maksimissaan 350-metrisiä tuulivoimaloita, merialueilla selvittelyn alla on 390-metrisiä voimaloita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa tunnistettiin maakunnan tuulivoimapotentiaaliset alueet (vähintään 7 km²) joille voisi sijoittaa seitsemän (7) tai enemmän voimaloita. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksessa seudullisuuden raja on vähintään seitsemän voimalaa. Tuulivoiman seudullisesti merkittävän tv-alueen määrittelyä tutkitaan edelleen, etenkin tuulivoiman ohjauksen näkökulmasta. Vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden

seudullisuuden rajan määrittelyssä ei ole eikä tulla liittämään nimellistehoon liittyviä määritelmiä. Seudullisen mittaluokan tuulivoima-alueen raja on laskemassa useassa maakunnassa aiempaa pienemmäksi, näin myös Pohjois-Pohjanmaalla.

Sosiaaliseen hyväksyttävyyteen kohdistuva ristiriita tuulivoimapuistojen alueiden ja sähkönsiirtolinjojen alle jäävien maa-alueiden korvauksista lunastuslain puitteissa ([Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29.7.1977/603](#) ja [Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi 29.3.2019/468](#)) sekä haittavaikutukset taajamien laajentumiselle, asutukselle ja maisemakuvalle on tiedostettu, ja edunvalvontaa tehdään käytäntöjen muuttamiseksi. Maakuntaliitot ovat toimittaneet helmikuussa 2023 yhteisen kannanoton sähkönsiirtolinjojen vaikutuksista maa- ja metsätalous-, oikeus-, ympäristö-, työ- ja elinkeinoministeriöille sekä ministereille ja heidän eritysavustajilleen. Maakuntakaavaprosessissa ei kuitenkaan voida ottaa kantaa lunastuslain mukaisiin menettelyihin. Sähkönsiirtolinjojen vaihtoehtoiset reitit tarkastellaan tuulivoimahankkeiden tai voimalinjahankkeiden erillisissä YVA-menettelyissä, joissa suunnittelu etenee lakisääteisen prosessin kautta ([Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.5.2017/252](#)). Menettelyn päätteeksi yhteysviranomaisena toimiva ELY-keskus (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Keski-Suomi) antaa perustellun päätelmän, jonka mukaan sähkölinjojen jatkosuunnittelu etenee. Vaihemaakuntakaavaluonnokseen on esitetty merkinnällä ”pääsähköjohdon yhteystarve” yksi mahdollinen reittivaihtoehto, jota tarkastellaan YVA-menettelyssä. Yhteystarvemerkintä ei täten osoita pääsähköjohdon sijaintia. Maakuntakaavaa tarkennetaan voimjohtohankkeiden suunnittelun edetessä. Voimalinjahankkeiden YVA-menettelyn etenemistä voi seurata kyseisen hankkeen osalta [ympäristöhallinnon sivulla](#).

Vety tarjoaa vaihtoehdon energian varastointiin, ja täten mahdollistaa kausivaihtelevan tuuli- ja aurinkovoiman lisäämisen energiajärjestelmään. Vetytalouden potentiaalia hyödyntämällä voidaan vähentää merkittävästi sähkönsiirron aiheuttamia muutoksia ympäristöön, sillä vetyputkisto toimii energiavarastona ja energian siirtäjänä huomattavasti pienemmällä maapinta-alalla kuin sähkön kantaverkko ([Väliraportti: Energian siirtoverkot vetytalouden ja puhtaan energiajärjestelmän mahdollistajina](#), Fingrid ja Gasgrid 3/2022). Pohjois-Pohjanmaan liiton [EMMI-hankkeen](#) työpaketti 1 ”Uusiutuvan energiantuotannon ja siihen kytkeytyvän vihreän vetytalouden mahdollisuudet ja maankäytön reunaehdot Pohjois-Pohjanmaalla” on valmistunut (maakuntahallitus 14.3.2023 § 58). EMMI-hanke aloitti maakunnallisen keskustelun maankäytöllisistä reunaehdoista uusiutuvan energian kokonaisuudesta ja vetytaloudesta kuntien ja eri sidosryhmien kesken. Työpaketti 1:n raportti ottaa kantaa myös aurinkoenergian maankäytön suunnittelun yleisiin reunaehtoihin ohjeistukseksi kuntakaavoittajille. Aurinkoenergian ympäristövaikutukset ovat erilaiset kuin tuulivoimalla, koska sen vaatimat pinta-alat ovat pienempiä, ja rakenteet huomattavasti matalampia, joten sähkönsiirto on erityinen kynnyskysymys suuremman kokoluokan hankkeille. Ympäristöministeriö valmistelee ohjeistusta aurinkovoimalle ([Aurinkovoimaloiden kaavoitusta ja](#)

TUULI-hankkeessa laadittiin useita selvityksiä vireillä olevaan vaihemaakuntakaavatyöhön kaavaratkaisuja taustoittamaan ja vaikutusten arvioinnin tueksi: sijainninohjausmalli (SOM) kohdekortteineen, visiotyöraportti, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys ja lajikohtaiset kartat, susireviiriselvitys, maakotkaselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. Viimeisenä merkittävänä selvityksenä on valmistunut (maakuntahallitus 8.5.2023 § 73) maisemaselvitys, joka oli TUULI-hankkeen viimeinen selvitys. Maisemaselvityksessä laadittiin maakunnalliset maisemarakenne-, maisemakuva ja näkyvyysanalyysikartat sekä jokaisesta seudullisesti merkittävistä tuulivoimapotentiaalisista alueista kohdekortti, joissa esitetään myös

kohdekohtaisia maisemavaikutusten lievennystoimenpiteitä tarkempaa maankäytön suunnittelua varten. Selvitykset löytyvät [TUULI-hankkeen nettisivuilta](#), samoin kuin hankkeesta tehty tarinakartta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto selvittää tuulivoimaloiden alueiden vaikutukset Natura-alueisiin ([Ympäristöministeriön asetus Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luettelosta 345/2015](#)) erillishankkeessa ehdotusvaiheen aikana. Arvioinnin kohteena ovat kaikki Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueet maalla ja merellä (SPA ja SAC). Lisäksi tarkastellaan TUULI-hankkeen viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvityksessä esille nostettujen Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Luonnonsuojelulain ([LSL 20.12.1996/1096](#), Luku 10) mukainen Natura-selvitys laaditaan erikseen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Uusi luonnonsuojelulaki ([LSL 9/2023](#), Naturaa käsitellään luvussa 5) hyväksyttiin 5.1.2023, ja se astuu voimaan 1.6.2023. Laki ottaa kattavasti kantaa luonnon monimuotoisuuden kysymyksiin. Luonnonsuojelulaki sitoo kaikkea maankäytön suunnittelua ja toteutusta Suomessa. Maakuntakaavaan on tarpeetonta kirjata luonnonsuojelulain kanssa päällekkäisiä merkintöjen selityksiä tai määräyksiä.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa ei-seudullisia tuulivoimapuistoja. Maakuntakaavan tuulivoimaa koskevat yleismääräykset ohjaavat kuitenkin myös seudullista pienempien tuulivoima-alueiden suunnittelua. Yksi merkittävistä tuulivoima-alueiden sijoittumiseen liittyvistä tekijöistä kohdistuu yhteisvaikutuksiin muiden seudullisten ja ei-seudullisten tuulivoimapuistojen kanssa. Ei-seudullinen tuulivoimapuisto voi sijaintinsa perusteella lisätä yhteisvaikutuksia merkittävästi. Esimerkiksi kuuden voimalan sijoittuminen toteutuneen tai luvitetun tuulivoima-alueen viereen tai läheisyyteen on maakuntakaavan ohjausvaikutusten näkökulmasta seudullisesti merkittävä kokonaisuus. Yhteisvaikutuksia merkittävästi lisäävän tuulivoimarakentaminen on sijoitettava maakuntakaavassa seudullisesti merkittävälle tv-alueelle.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoitteena on osoittaa maakunnan tuulivoimarakentamista alueille, joissa tuulivoiman toteutumisen vaikutukset eivät muodostu merkittäviksi. Tuulivoimaa merkittävästi rajaavia toimintoja ovat puolustusvoimien valvontajärjestelmiin kohdistuvat vaikutukset, joiden suhteen ei ole lähitulevaisuudessa odotettavissa tuulivoimarakentamisen mahdollistavia muutoksia, ja osassa kuntia lomarakennusten sijoittuminen laajalle alalle. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa ei tulla osoittamaan seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat saaneet maakuntakaavaprosessin aikana kielteisen lausunnon puolustusvoimilta. Mikäli tulevaisuudessa tuulivoima-alueiden sijoittuminen tällä hetkellä ilmavalvonnan osalta kriittisille alueille mahdollistuu, esimerkiksi teknologian kehittymisen ja mahdollisten kompensatioalueiden perusteella, käsitellään mahdolliset uudet tuulivoima-alueet uudessa maakuntakaavaprosessissa TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa tunnistettujen alueiden pohjalta. Ehdotukseen ei myöskään nosteta erillisellä tv-reservialuumerkinnällä seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat muista syistä tämänhetkisten selvitysten mukaan mahdottomia toteuttaa.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa jatketaan tv-alueiden rajausten tapauskohtaista tarkastelua valmisteluvaiheessa saadun palautteen, valmistuneiden maakunnallisten selvitysten, työneuvotteluiden ja vaikutusten arvioinnin kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Selvitykset tuovat taustatietoa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden yhteisvaikutusten arviointiin. Ehdotusvaiheessa tarkastellaan uusien selvitysten kautta kaikkia luonnoksessa osoitettuja tv-alueita sekä TUULI-hankkeen sijainninhajausmallin (SOM) perusteella ehkä-alueiksi luokiteltuja alueita, joita ei ole nostettu maakuntakaavakartalle luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa jokaisesta vaihemaakuntakaavakartalla esitettävästä tv-alueesta laaditaan yksityiskohtainen kohdekuvaus/kohdekortti, jossa avataan vaikutusten arviointia ja yhteisvaikutuksia laadittujen selvitysten kautta ja esitetään tv-alueen suunniteltu sähkönsiirto silloisen hanketilanteen perusteella.

Seudullisesti merkittävää uutta tuulivoimarakentamista ei osoiteta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa linnuston päämuuttoreitin alueelle. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan tarkemmassa suunnittelussa harkita pienimuotoisempaa tuulivoimarakentamista tai uusiutuvan energian eri muotoja yhdisteleviä ratkaisuja myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja. Linnuston päämuuttoreitillä sijaitsevien tuulivoimapuistojen saavuttaessa käyttöikänsä lopun, alueiden uudelleen rakentamista käsitellään voimassa olevan yleiskaavan, sen mahdollisen muutostarpeen ja sen hetkisen luvitusmenettelyn kautta.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa tarkistetaan alueen erityisominaisuutta kuvaavan merkinnän ”Tuulivoimaloiden alue” (tv-x) selitystä. Yleismääräystä ”Tuulivoimaloiden rakentaminen” tarkistetaan siten, että yleismääräyksessä huomioidaan kaikki laaditut uudet selvitykset, jotta ne ohjaavat tarkempaa tuulivoimasuunnittelua. Samoin tarkastellaan luonnoksessa käytettyjen maatuulivoima-alueiden kaavamerkintöjen (tv-1- ja tv-3) eriyttämisen tarpeellisuutta sekä merkintöjen sisältöä ja kaavamääräyksiä.

Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittavat tarkistukset koskien pohjavesialueita ja perinnebiotooppeja, ja uusin selvitystieto viedään kaavaehdotukseen. Pohjaveden suojelu perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain ([YSL, 527/2014](#)) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa. Pilaamiskielto on ehdoton. Vaihemaakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan ELY-keskuksen uudelleen luokittelemat pohjavesialueet (1-, 2-luokat, lisämerkintä E, poikkileikkausajankohta 31.3.2022).

Museoviraston käynnissä olevassa hankkeessa määritellään manner-Suomen merkittävimmät arkeologiset kohteet. VARK-hanke ([Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet](#)) valmistuu

museoviraston nettisivujen mukaan vuonna 2023. Pohjois-Pohjanmaan liitto antoi lausunnon kuulemisvaiheessa 13.4.2023. VARK-aineisto liitetään mukaan julkiseen ehdotusvaiheeseen, mikäli kohdekokonaisuus valmistuu ennen sitä.

Seudullisesti merkittävän ampumarata-alueen tilanne selvitetään Oulujokilaakson osalta (jää kesken 2. vaihemaakuntakaavassa). Nykyisin ampumarata sijaitsee Muhoksella pohjavesialueella ja Utajärvellä asutuksen lähellä, joten niitä ei voi kehittää seudullisesti merkittäviksi kokonaisuuksiksi. Mahdollinen melualueselvitys tarpeen, mikäli sopiva uusi alue löytyy.

Aikaisemmissa vaihemaakuntakaavoissa käsiteltyjen teemojen osalta pidetään tarvittaessa työneuvotteluita kyseisten kuntien kanssa, ja selvitysten riittäessä kaavamerkinnot voidaan lisätä Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheeseen.

Valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen laaditut tarkemmat vastineet käsitellään maakuntahallituksessa 5.6.2023. Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa työtä luonnosvaiheen palautteen tarkemman tarkastelun sekä käynnissä olevien ja jo laadittujen selvitysten, viranomaisyhteistyön ja työneuvotteluiden kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Ehdotusvaiheessa täydennetään kaavamerkintöjen ja kaavamääräysten sisältöä tarkentuneen tiedon perusteella. Vaihemaakuntakaavan suunnittelua jatketaan yhteisvaikutusten arvioinnin kautta ehdotusvaiheen kaavakartan ja muiden asiakirjojen laatimiseen. Tavoiteaikataulun mukaan vaihemaakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon vuoden 2024 aikana.

Maakuntavaltuuston 29.5.2023 kokouksen jälkeen pidettiin infotilaisuus, jonka teemana oli ”Energiamurros ja maankäytön suunnittelu Pohjois-Pohjanmaalla”. Tilaisuudessa valtuutetut linjasivat maakunnan strategista tulevaisuuskuva.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan muutettu esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen valmisteluvaiheeseen palautteeseen laaditut vastineet ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi, ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkokyöistä. Hyväksytään vastineet ehdotusvaiheen suunnittelutyön periaatteiksi.

Vastineet ja maakuntahallituksen pöytäkirjaote toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta

sähköpostitse tiedoksi kaikille lausuntopyynnön saaneille ja mielipiteen antajille, joiden sähköpostiosoite on toimitettu kirjaamoon tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan muutetun esityksen mukaisesti.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.24.

Kokous jatkui klo 13.15 ja todettiin, että paikalla oli 10 maakuntahallituksen jäsentä.

Mkh 14.11.2023 § 164

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on työstänyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan aineistoja edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaista (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemista.

Maakuntahallitukselle esitellään kokouksessa seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden suunnitteluratkaisujen periaatteet esimerkkitapausten kautta ja sähkönsiirron tilannekatsaus. Viranomaiskuulemisaineisto tulee maakuntahallituksen käsittelyyn 19.12.2023, ja nähtäville asettamisen tavoiteaika on tammi-helmikuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän asiakohdan aikana klo 12.29.

Mkh 19.12.2023 § 178

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (maankäyttö- ja rakennusasetus MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomaislausuntokierrokseen. Lainsäädännön mukaan maakuntakaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydettävä lausunto: 1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta; 2) niiltä kunnilta, joita asia koskee; 3) kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitolta; 4) tarpeen mukaan muilta maakuntakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä; 5) niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Tämä kuulemiskierros ei ole julkinen, joten lausunnot pyydetään ainoastaan niiltä tahoilta, jotka sisältyvät asetuksen kirjaukseen. Saatuihin lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka käsitellään maakuntahallituksessa. Mahdollisiin saapuviin mielipiteisiin kaava-aineistosta ei anneta vastineita.

Vaihemaakuntakaavakartalla esitetään seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (maatuulivoima tv-1 ja merituulivoima tv-2), sähkönsiirron ratkaisut, liikennejärjestelmää koskevat muutokset, pohjavesialueiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päivitysinventointi), valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitykset (VAMA 2021, Valtioneuvoston päätös 18.11.2023, ympäristöministeriö), perinnebiotooppikohteiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus, 2019-2023), kaasuputken yhteystarve kehittämisperiaatmerkinnällä sekä teollisuus- ja varastoalueita (t-1 seudullisesti merkittävän biojalostamojen alue; t-2 seudullisesti merkittävän uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alue). Maakuntakaavamääräyksiä annetaan tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden rakentamisen yleismääräysten lisäksi rakentamisrajoituksesta ja energiateollisuuteen liittyen vaara-alueen sisältävistä erityistoiminnoista.

Tuulivoimaa koskevat merkinnät ovat tarkentuneet merkittävästi ehdotusvaiheessa, kun yhteisvaikutusten arvioinnissa on ollut käytössä laadullisia selvityksiä ja tarkempaa hankekohtaista selvitystietoa. Tuulivoiman ja energiansiirron teemakartalla esitetään viranomaisehdotusvaiheen kokonaisuus Pohjois-Pohjanmaan ja maakuntarajan läheisyydessä olevien naapurimaakuntien tuulivoima-alueiden osalta (kaavaselostuksen LIITE 1). Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvauksissa on avattu ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun vaikuttaneita kokonaisuuksia (LIITE 2). Kohdekuvauskokonaisuudessa on myös Pohjois-Pohjanmaan kuntakohtainen kooste tv-alueista.

Tämän viranomaislausuntokierroksen jälkeen valmistuvat vielä EMMI-hankkeen (*Energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla*) jälkimmäinen, ilmastovaikutusten arviointia

koskeva työpaketti (2/2024) sekä Natura-alueiden suojeluperusteena olevien lajien tarkastelu suhteessa vaihemaakuntakaavan tv-alueisiin ja suojelualueiden ekologisen verkoston selvitys (4/2024). Naturatarkastelun tulokset ja valtakunnallisista selvityksistä etenkin merialueilla käynnissä olevat sensitiivisten lajien tarkastelut vaikuttavat julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuihin. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK) tuodaan maakuntakaavakartalle valtioneuvoston hyväksyttyä kohdeluettelon.

Julkiseen ehdotusvaiheeseen (MRL 65 §) edetään loppuvuodesta 2024, ja tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn joulukuussa 2024. Vaihemaakuntakaavatyön ohella käynnissä on Pohjois-Pohjanmaan aluerakenne 2050 valmistelutyö, joka lähtee kuntakommenteille tammikuussa 2024.

Viranomaislausuntovaiheen (MRA 13 §) kaavaehdotusaineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille. Lausuntoaineisto koostuu seuraavista asiakirjoista:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihemaakuntakaavakartta 1:300 000
- Vaihemaakuntakaavan merkinnät ja määräykset
- Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen

LIITE 1: Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto 1:300 000 (erillisliite);

LIITE 2: Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset, tv-1 ja tv-2 (erillisliite);

LIITE 3: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet;

LIITE 4: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan perinnebiotoopit).

- Kaavayhdistelmä (ei juridinen asiakirja): Lainvoimaiset maakuntakaavat ja energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaislausuntoehdotus 1:300 000

Maakuntahallituksen esityslistan liitteenä on viranomaislausuntovaiheen vaihemaakuntakaava-aineisto pois lukien kaavaselostuksen LIITE 3 ja maakuntakaavojen kaavayhdistelmä.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteineen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteineen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Maakuntahallituksen jäsen Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 11.55.

Mkh 06.05.2024 § 85

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotusvaiheen lausuntokierros järjestettiin 10.1.-23.2.2024 (MKH 19.12.2023 § 178). Osalle lausunnon antajista myönnettiin pyynnöstä jatkoaikaa, ja viimeiset lausunnot saatiin maaliskuun puolivälissä. Palautetta saatiin yhteensä 55 viranomaistaholta, näistä 27 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto, naapurimaakuntien ELY-keskuksista lausunnon antoi neljä kuudesta. Ministeriöistä lausunnot saatiin ympäristöministeriöltä, sisäministeriöltä (Rajavartiolaitos) ja puolustusministeriöltä (Pääesikunnan logistiikkaosasto). Kantaverkkoyhtiö Fingrid ei antanut lausuntoa, mutta useita työneuvotteluita on pidetty vaihemaakuntakaavan sisällöstä. Alueverkkoyhtiöiltä saatiin lausunnot Carunalta ja Elenialta. Muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 16 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin palautetta myös viranomaiskuulemiseen sisältymättömiltä tahoilta, kuten tuulivoimatoimijoilta ja kansalaisilta. Näihin ei anneta vastineita, mutta palautteeseen perehdytään suunnittelun edetessä.

Lausuntojen antajat kokivat vaihemaakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet edelleen hyvin ajankohtaisiksi ja tarpeellisiksi, ja laadittuja selvityksiä pidettiin kattavina. Pohjois-Pohjanmaan liitossa laadittujen maakunnallisten selvitysten todettiin olevan jopa

tulevaisuutta ennakoivia, harmillisena pidettiin Naturakokonaisuuden selvityksen valmistumista vasta kuulemiskierroksen jälkeen. Jäsenkuntien lausunnoista heijastuu huoli kuntatalouden tilasta. Maakuntakaava laaditaan kuitenkin maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n (MRL 5.2.1999/132) sisältövaatimusten mukaisesti siten, että sovitetaan yhteen keskenään hyvinkin ristiriitaisia kokonaisuuksia laadittujen selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella. Kuntatalousvaikutukset eivät sisälly maakuntakaavan sisältövaatimuksiin, joissa korostetaan maakunnan tarkoituksenmukaista alue- ja yhdyskuntarakennetta, alueiden käytön ekologista kestävyyttä, ympäristön ja talouden kannalta kestäviä liikenne- ja teknisen huollon järjestelyitä, vesi- ja maanavesvarojen kestävää käyttöä, maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimista sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyttä. Viranomais ehdotusvaiheessa on otettu huomioon laaditut maakunnalliset selvitykset ja hankkeiden yhteisvaikutukset, minkä perusteella tv-alueiden rajauksia on tutkittu. Lisäksi lainsäädäntö määrittää kansallisen turvallisuuden huomioimisen alueidenkäytössä erityiseksi reunaehdoksi (MRL 4 a §): ”Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä.”

Tämän vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoiman mahdollistava tv-merkintä on alueen erityisominaisuutta kuvaava eli käytännössä tarkemman suunnittelun mahdollistava merkintä, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien, voimalakohtaisten selvitysten perusteella (mm. melu- ja välkemallinnukset, havainnekuvat). Vaikutusten arviointia laadittaessa erillisessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) yhtenä vaihtoehtona tutkitaan maakuntakaavan mukainen tv-alue, jota verrataan muihin vaihtoehtoihin, jolloin saadaan tarkempaa tietoa toteuttamisen vaikutuksista. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa laaditut selvitykset kuten maisemaselvitys, maakotkaselvitys ja keväällä valmistuva Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys ja näissä selvityksissä annetut ohjeistukset on huomioitava tuulivoimayleiskaavoja laadittaessa.

Lausuntopalautteessa saatiin esityksiä mm. tuulivoiman ja aurinkovoiman yleismääräysten, sähkönsiirron ja merituulivoiman merkintöjen selityksen tarkentamisesta, uusiutuvan energian kokonaisuudesta (kaasuputken yhteystarpeen yleispiirteistäminen ja jatkaminen sisämaahan, t-2 -merkinnän perusteiden pohtiminen), ekologisen yhteystarpeen merkitsemisestä kaavakartalle (viranomais ehdotusvaiheessa esitettiin selostuksen liitekartalla) ja liikennejärjestelmän tarkennuksista. Lapin ja Kainuun maakuntakaavoissa on esitetty pääradan yhteystarve välillä Kontionmäki-Kemijärvi, ja sitä pyydetään merkitsemään myös tähän vaihemaakuntakaavaan. Sähkönsiirtokokonaisuus nousi esille jokaisessa lausunnossa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus nosti esille myös kantaverkon liityntäpisteiden vaikutusten arvioinnin puutteet, tällä hetkellä Fingrid

tutkii sähköasemien sijainnin pistemäisesti ja lähinnä teknis-taloudellisesti, liityntäjohtojen vaikutusten arviointi jää hanketoimijoiden ja kuntakaavoituksen vastuulle. Seudullisesti merkittävän tuulivoiman osalta saatiin esityksiä tv-alueiden poistamisesta (poronhoito, luonnon monimuotoisuus, viherysteystarpeet, maisema) ja niiden lisäämisestä tai laajentamisesta (kunnat, tuulivoimayhdistys). Käytännössä kaikkien hankealueiden merkitseminen kaavakartalle on mahdotonta, sillä tuulivoimatoimijoiden tutkimat tuulivoima-alueet ovat huomattavan laajoja, ja toteutuvat hankekohtaisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin jälkeen yleensä huomattavasti pienempinä kokonaisuuksina kuin alkuperäinen hankealue.

Valmistunut EMMI-hankkeen työpaketti 2 esiteltiin maakuntahallitukselle 15.4.2024. Yleispiirteinen Natura-alueita koskeva selvitys, jossa tarkastellaan Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa esitellään 10.6.2024 maakuntahallituksessa. Nyt laadittavana oleva maakuntakaavan Natura-alueita koskeva selvitys ei poista yksittäisten hankkeiden Natura-arviointivelvollisuutta. Ekologiset yhteydet on huomioitava kaavoituksen jokaisella tasolla, maakuntakaavassa, yleiskaavassa ja asemakaavassa. Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys lähetetään sen valmistumisen jälkeen tutustuttavaksi ja kommentoitavaksi asiaa käsitteleville viranomaisille. Kommentointi ajoitetaan tapahtuvaksi ennen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toista viranomaisneuvottelua 17.6.2024.

Viranomaislausuntokierroksen tavoitteena oli saada palaute selvityksiin ja vaikutusten arviointiin perustuvasta kokonaisuudesta, jotta suunnittelussa päästään eteenpäin. Maakuntakaavatiimi jatkaa palautteen ja viimeisten selvitysten sisällön vaikutusten käsittelyä julkisen ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen ja vaikutusten arvioinnin kautta. Kesäkuussa maakuntavaltuustossa pidetään tilannekatsaus vaihemaakuntakaavasta ja maakuntahallituksessa linjataan julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuja. Tavoitteena on saada lopullinen kaavaehdotus maakuntahallituksen käsittelyyn ja sitä kautta julkisesti nähtäville elokuussa.

Viranomaisehdotusvaiheen lausuntokooste ja palautteeseen laaditut vastineet ovat maakuntahallituksen esityslistan liitteenä, samoin palautteen mukaisesti päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Vastinekoosteen alussa on tiivistelmä ja yleisvastine sivuilla 4-11, muutoin vastineet on kirjoitettu kyseisen lausunnon viereen. Pidetyt viranomais- ja kuntatyöneuvottelut on kirjattu vastineisiin.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Maakuntahallituksen jäsen Juha Pylväs saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 9.37.

Mkh 10.06.2024 § 108

Asian esittely

Maakuntahallituksen esittämillä täydennyksillä viimeistelty viranomais ehdotusvaiheen lausuntokooste ja vastineet toimitettiin lausunnon antaneille ja lausuntopyynnön saaneille tahoille 16.5.2024 sähköpostitse Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta, ja asiakirja liitettiin vaihemaaakuntakaavan julkisille verkkosivuille.

Suunnittelun ja osaamisen vastualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen valmistelua saadun palautteen ja työneuvotteluiden kautta. Selvitys Natura 2000 -verkostoon kohdistuvien riskien tunnistamisesta on saatu valmiiksi, ja se esitellään maakuntahallitukselle erillisessä pykälässä. Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden tutkimista on jatkettu näiden pohjalta. Maakuntahallitukselle esitellään alustavia kaavaratkaisujen periaatteita kokouksessa

jatkovalmistelun pohjaksi. Lisäksi käydään keskustelua muista maakuntahallituksen ohjausta edellyttävistä kokonaisuuksista (mm. seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen koko, kaasuputken yhteystarve -kehittämisperiaattemerkintä, ekologinen yhteystarve ja tuulivoimarakentaminen, Koillisradan yhteystarve).

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus käy lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeistaa jatkosuunnittelua.

Päätös

Maakuntahallitus kävi lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeisti jatkosuunnittelua.

MYR:n puheenjohtaja Matti Heikkilä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.22 sekä maakuntahallituksen jäsenet Marjut Lehtonen ja Jari Männikkö klo 14.30.

Mkh 17.09.2024 § 145

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen (MRL 65 §, MRA 12 §). Kaava-alueen kuntien jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa to 3.10.2024 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kolme kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelleet asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (ma 30.9. Haapavesi, ti 8.10. Pudasjärvi ja Oulu).

Maakuntahallitukselle järjestettiin iltakoulu vaihemaakuntakaavasta torstaina 8.8.2024. Tuolloin käytiin läpi:

- kaavaratkaisun periaatteet,
- Naturen riskiarvioinnin ja ekologisen verkoston vaikutukset kaavaratkaisuun,
- seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokoluokka (säilytetään 10 tai useampia tuulivoimaloita),
- tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen tarkentuminen,
- tuulivoiman kokonaistarkastelu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa,
- kaasuputken yhteystarvemerkinän yleispiirteistäminen,
- liikennejärjestelmän tieverkkoa koskevat tarkistukset,
- seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden rajausmuutokset viranomais ehdotuksen jälkeen käytiin läpi aluekohtaisesti: maa-alueilla (tv-1) 35 aluetta pysyy ennallaan, 10 aluetta laajenee, kuusi supistuu ja kuusi poistuu; merialueilla (tv-2) yksi alue supistuu, ja
- vaihemaakuntakaavan eteneminen.

Maakuntahallituksen iltakoulussa käytiin lisäksi läpi kansainvälisen kuulemisen periaatteet ja menettely. Tässä vaihekaavassa kuuleminen järjestetään samaan aikaan ehdotusvaiheen kuulemisen kanssa, mutta kuitenkin hallinnollisesti erillisenä menettelynä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimittaa pyynnön kansainvälisen kuulemismenettelyn käynnistämisestä ja lopullisen kaava-aineiston tarvittavine käänöksineen virallisella kirjeellä Suomen ympäristökeskukseen (SYKE), joka valmistelee ja lähettää englanninkielisen notifikaatiokirjeen Ruotsille. Suomen ympäristökeskus lähettää Ruotsilta saamansa vastauksen ja mahdollisen palautteen Pohjois-Pohjanmaan liitolle mahdollisimman pian ne vastaanotettuaan.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen kaava-asiakirjojen viimeistelyä, ehdotusaineisto on esityslistan liitteinä. Ehdotusvaiheen (MRL 65 §, MRA 12 §) kaava-aineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille, ja jäsenkuntien kirjaamoihin toimitetaan tiedote ennen kuulemistä.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista (kaikissa päiväys 9.9.2024):

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Vaihemaakuntakaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)

- Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinät
- Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinät

Vaihemaakuntakaavan merkinät ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)

Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen (liitteet 3 ja 4 selostuksen lopussa)

LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)

LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisliite)

LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E

LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

LIITE 5 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. asettaa kaavaehdotuksen MRL 65 § ja MRA 12 § mukaisesti julkisesti nähtäville,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään kaava-aineistoon teknisluontoisia korjauksia ja
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että Nuunajärven tuulivoimapuiston merkintä poistetaan kaavaehdotuksesta. Puheenjohtaja totesi, että koska esitystä ei kannatettu, se raukeaa.

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että liitteen 5 Ehdotus merkinnät ja määräykset -liitteestä sivun 18 viimeisestä kappaleesta poistetaan sanat "lähtökohtaisesti" ja "ensisijaisesti", sivun 19 ensimmäisen kappaleen sana "laajamittainen" poistetaan sekä sivun 20 lause "Aurinkovoimaloiden suunnittelua ja toteuttamista on vältettävä luonnontilaisille ja metsäisille alueille" korvataan tekstillä "Aurinkoenergiahankkeiden osalta on pidettävä huoli siitä, että voimalat sijoitetaan luontoarvoiltaan vähäisiin ympäristöihin." Puheenjohtaja totesi, että koska esityksiä ei kannatettu, ne raukeavat.

Maakuntajohtajan päätösesitys hyväksyttiin.

Paula Himanen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Merkittiin, että Matti Heikkilä poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Mkh 19.11.2024 § 185

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaehdotuksen julkinen kuuleminen (MRL 65 §, MRA 12 §) pidettiin 23.9.-24.10.2024 välisenä aikana. Kuntiin lähetettiin tiedote kaavan nähtäville asettamisesta 18.9. ja kuulutus julkaistiin 20.9.2024.

Palautetta saatiin kuulemisaikana miltei 150, yhteensä 123 osalliselta, joista osa toimitti useita muistutuksia. Maakunnan 30 kunnasta muistutuksen jätti kolmetoista, yksi kannanotto saatiin seudulliselta kehittämiskeskukselta (NIHAK). Naapurimaakuntaliitoista kannanotot saatiin Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Lapin liitosta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lisäksi palautetta saatiin Etelä-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin ELY-keskuksista, lähinnä koskien Natura-riskiarviointia ja luonnonsuojelulain 35 §:n huomioimista. Muilta viranomaistahoilta saatiin kuusi muistutusta: Fingrid Oyj, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus (Luke), Metsähallitus, Paliskuntain yhdistys ja Pohjois-Pohjanmaan museo, tämän lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla (Tukes) ei ollut huomautettavaa kaavaratkaisusta. Yhdistyksiltä ja yhteisöiltä saatiin kuulemisaikana 28 muistutusta, yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä kirjattiin yhteensä 55 mielipidettä, osa yhteiskannanottoina. Lisäksi muistutuksia saatiin yhteensä 14 tuulivoimatoimijalta, osalta toimijalta useampia, eri tuulivoima-alueita koskevia.

Kansainvälisen kuulemisen osalta Suomen Ympäristökeskus toimitti Ruotsista saamansa palautteen koskien Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheamakuntakaavaa keskiviikkona 30.10.2024. Ruotsin ympäristönsuojeluviraston (Naturvårdsverket) mukaan Ruotsi vastaanotti kuulemisilmoituksen 23.9.2024 ja asiakirjat jaettiin Ruotsissa lausuntokierrokselle valtion virastoille, lääninhallitukselle, kunnille, kansalaisjärjestöille ja yleisölle 27. 9.–25.10.2024 väliseksi ajaksi. Ilmoitus ja kuulemisasiakirjat julkaistiin myös Ruotsin ympäristönsuojeluviraston verkkosivustolla. Palautetta saatiin kahdeksalta taholta: Trafikverket, Sjöfartsverket, Energimyndigheten, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Sametingen/Sámediggi, Länstyrelsen Norrbotten, Haparanda ja BirdLife Sverige. Ruotsin ympäristönsuojeluvirasto on laatinut yhteenvedon saaduista palautteista, mutta huomauttaa, että palaute tulee ottaa huomioon kokonaisuudessaan.

Maakuntahallitus käsittelee palautekoosteen kokouksessaan 19.11.2024 ja käy asiasta evästyskeskustelun. Palautekooste (lausunnot ja muistutukset), Ruotsin vastaus kansainväliseen kuulemiseen sekä Ruotsissa kuulemisaikana annetut lausunnot ovat tämän kokousasian liitteenä. Muistutuksia jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla

poistettu koosteen julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen kokouksessa. Saatuihin muistutuksiin laaditaan vastineet kaavatyön edetessä.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä julkisen ehdotusvaiheen palautteen tiedoksi,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen jatkamaan valmistelutyötä käydyn evästyskeskustelun pohjalta ja
3. esittää maakuntavaltuustolle, että merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavasta.

Päätös

Keskustelun aikana Kaarina Kailo esitti, että Yli-lissä otettaisiin suunniteltujen tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen huomioon siten, etteivät ne aiheuta merkittävää häiriötä asutukselle. Puheenjohtaja totesi esityksen raukeavan kannattamattomana.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että Jari Männikkö poistui asian käsittelyn aikana. Martti Turunen poistui asian käsittelyn jälkeen.

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin, että Tiina Junttila, Tarmo Hirvelä ja Päivi Saukko poistuivat asian käsittelyn aikana klo 12.06. Vesa Riekkö poistui asian käsittelyn aikana klo 12.14. Jarmo Husso, Sami Pikkuaho, Marko Salmela ja Risto Päckilä poistuivat asian käsittelyn aikana klo 12.15. Marja-Leena Kemppainen poistui asian käsittelyn aikana klo 12.17.

Mkh 10.02.2025 § 5

Selostus asiasta

Marras-joulukuun 2024 aikana maakuntahallituksen 19.11.2024 ohjauksen pohjalta käytyjen työneuvotteluiden ja juridisten arviointien päädyttiin järjestämään uusi ehdotusvaiheen julkinen kuuleminen. Maakuntavaltuustolle annettiin tilannekatsaus kaavatilanteesta 9.12.2024 (§ 23). Kaavaratkaisusta on laadittu Natura 2000 -riskiarvioinnin päivitys, joka täydentää aikaisempaa viranomaisehdotusvaiheesta tehtyä riskiselvitystä (MKH 10.6.2024 § 107).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen ehdotusvaiheen (AKL/MRL 65 §, MRA 12 §, MRA 32 §) kuulemisaineisto on valmisteltu. Aineisto käsitellään maakuntahallituksessa 10.2.2025 yhdessä ensimmäisen ehdotusvaiheen kuulemisen aikana saadun palautteen vastineiden käsittelyn kanssa. Kaavaratkaisua on muutettu seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden osalta Natura-riskiarvioinnin päivitykseen perustuen. Verrattuna ensimmäiseen ehdotusvaiheen kuulemiseen maa-alueilta on poistettu viisi tuulivoima-aluetta (tv-1) ja rajaumuutoksia on tehty 20 alueeseen, 26 tv-aluetta säilyy muuttumattomana. Poistuvat alueet osoittautuivat riskiarvioinnin jälkeen liian pieniksi täyttääkseen seudullisuuden kriteerit (pinta-ala alle 7 km²). Aikaisemmista vaihekaavoista säilyy edelleen lainvoimaisena 48 maatuulivoima-aluetta (tv-1). Perämeren aluevesillä on pienennetty kolmea merituulivoima-aluetta (tv-2), kaksi aluetta säilyy ennallaan. Tuulivoimaa koskevien muutosten lisäksi kaava-aineistoon on tuotu loppuvuodesta 2024 hyväksytyt

valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet Pohjois-Pohjanmaalla (VARK 2024, valtioneuvosto 7.12.2024) ja sähkönsiirtomerkintöjä on tarkistettu.

Uusi julkinen kuuleminen järjestetään helmi-maaliskuussa 2025. Julkisessa ehdotusvaiheessa ei enää erikseen pyydetä lausuntoja, mutta kaava-alueen kuntien jäsenillä ja muilla osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Muistutuksiin laaditaan vastineet, jotka toimitetaan niiden antajille. Tavoitteena on saada kaavaehdotus hyväksyntäkäsittelyyn toukokuussa 2025, joten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin kautta tehtyyn kaavaratkaisuun on mahdollista tehdä ainoastaan teknisluontoisia tarkistuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain nimike muuttui 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainsäädännön, lakipykälien sisältö säilyi ennallaan. Kaavaprosessin lainmukaisuutta arvioidaan alueidenkäyttölain (AKL [5.2.1999](#)) säästöjen pohjalta. Alueidenkäyttölain uusi sisältö on edelleen valmistelussa, tavoitteena on saada uusi laki voimaan 1.1.2026.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa tiistaina 18.2.2025 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kaksi kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelevat asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (keskiviikko 19.2. Kärämäki ja torstai 20.2. Oulu klo 15-17).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavojen toinen julkinen ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista, jotka ovat tämän asiakohdan liitteenä (kaikissa päiväys 3.2.2025):

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihekaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)
 - Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
 - Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot
- Vaihekaavojen merkinnot ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)
- Vaihekaavojen selostus liitteineen (liitteet 3 - 5 selostuksen lopussa)
- LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisiite)
- LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisiite)
- LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E
- LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

- LIITE 5 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024)
- LIITE 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

Uuden ehdotusvaiheen nähtäville asetettavien kaava-asiakirjojen ja vastinekoosteen lisäksi tämän asiakohdan liitteenä on raportti, jonka johtopäätöksissä on kooste (Luonto Pihlaja Oy, ent osk Latvasilmu) vaihemaakuntakaavan uuden ehdotuksen suhteesta luonnonsuojelulain (9/2023 34 §) mukaiseen heikentämiskieltoon. Uusi kaavaratkaisu ei merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, joten tämän vaihemaakuntakaavan osalta ei synny luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointivelvollisuutta. Päivitys laadittiin kesällä 2024 valmistuneeseen Natura 2000 -verkoston suojeluperusteisiin ja suojelualueverkostoon kohdistuneeseen riskiselvitykseen. Päivitys (Luonto Pihlaja Oy, 2/2025) perustuu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen julkisen kuulemisen kaavaratkaisuun, arvioinnissa uutta aineistoa on ainoastaan vaihemaakuntan uusi ehdotusvaiheen kaavaratkaisu tuulivoima-alueista ja sähkönsiirrosta. Riskiselvityksen päivitys noudatti samoja menetelmiä ja luokituksia, jotka on kuvattu tarkasti ensimmäisessä raportissa (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/#naturariskit>).

Vaikutusten arviointia on tarkennettu siten, että kaavaselostuksessa esitetään kooste laadittujen kattavien selvitysten huomioimisesta kaavaratkaisussa. Uusi vaihemaakuntakaavaratkaisu on Natura-alueverkoston suojeluperustelajien kannalta mahdollinen. Muutoksilla tuulivoima-alueisiin on huomattavasti vähennetty kokonaisvaikutusten määrää ja vaikutettu niihin kohteisiin, joihin jo tässä vaiheessa arvioitiin kohdistuvan suurta riskiä merkittävien haitallisten vaikutusten muodostumiselle. Natura-riskiselvityksen päivityksen tuloksena voidaan todeta, että toisen ehdotusvaiheen kuulemisessa osoitettavat uudet seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet eivät ylitä merkittävän riskin rajaa etäisyys- tai Natura-alueiden pinta-alavähennyksen kriteereillä.

Huomioitavaa on, että tämän Natura-riskiarvioinnin päivityksen tulos ei poista hankekohtaista Natura-arvioinnin velvoitetta. Vaikka maakuntakaavan tv-alue olisi muuttunut tai poistunut kaavaehdotuksesta, voi samalla tai lähialueella olla vireillä tai jo rakentuneena tuulivoimahanke. Tällöin hankkeiden yhteisvaikutus ei välttämättä ole muuttunut, vaikka vaihemaakuntakaavaratkaisun vaikutus olisikin vähentynyt. Tuulivoimakaavoituksen kokonaisuuden mittakaava ja riskit luonnon monimuotoisuudelle ovat kuitenkin edelleen suuret. Maakuntakaavan ja sen tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen ohjaava vaikutus tarkempaan suunnitteluun on erittäin tärkeä vaikutusten lieventämiseksi energiantuotannon ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen yhteensovittamisessa.

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 6854015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Natura 2000 -verkostoon kohdistuvan riskiselvityksen päivitys tiedoksi,
2. hyväksyä ensimmäisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
3. asettaa kaavaehdotuksen AKL/MRL 65 §, MRA 12 § ja MRA 32 § mukaisesti uudelleen julkisesti nähtäville,
4. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluontoisia korjauksia ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista ja
5. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös

Maakuntajohtaja teki kokouksessa muutetun päätösesityksen:

"Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Natura 2000 -verkostoon kohdistuvan riskiselvityksen päivityksen tiedoksi,
2. hyväksyä ensimmäisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
3. asettaa kaavaehdotuksen AKL/MRL 65 §:n, MRA 12 §:n ja MRA 32 §:n mukaisesti uudelleen julkisesti nähtäville,
4. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluontoisia korjauksia ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista,
5. lisätä kaavaehdotukseen uusiutuvan energian jatkojalostuksen mahdollistavat merkinnät (t-2) Kalajoen Jylkkään sekä Muhoksen Leppiniemeen,
6. korvata kaavaselostuksen kohdan 7.3.1. virkkeen "Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden tai periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista." virkkeellä "Seudullisesti merkittävän tuulivoimaosayleiskaavan voi laatia myös maakuntakaavojen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle riittäviin selvityksiin perustuen, mikäli laadittava kaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden tai periaatteiden kanssa, eikä kaava vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista." ja
7. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa."

Keskustelun aikana Kaarina Kailo esitti, että Nurmesnevan ja Hautakangas/Harvakankaan tuulivoima-alueet palautetaan osaksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa 17.9.2024 kokouksessa esitetyn mukaisesti. Esitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi sen raukeavan.

Maakuntajohtajan muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa lukemalla se ääneen.

Mkh 07.04.2025 § 43

Selostus asiasta

Kesäkuussa 2024 pidetyssä viranomaisneuvottelussa kävi ympäristöministeriön puheenvuorossa ilmi, että Suomen ympäristökeskus (SYKE) edellyttää alueidenkäyttölain 26a luvun mukaista kansainvälistä kuulemismenettelyä Ruotsin valtioon kohdistuvien mahdollisten ympäristövaikutusten takia. SYKE on toiminut kansainvälisen kuulemisen toimivaltaisena viranomaisena vuoden 2023 alusta, aikaisemmin vastuuviranomainen oli ympäristöministeriö, joka ei edellyttänyt kuulemista aikaisemmissa kaavavaiheissa.

Valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia säätelee ns. Espoon sopimus (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context). Kansainvälinen kuuleminen järjestettiin samanaikaisesti Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkisen kuulemisen kanssa syys-lokakuussa 2024. SYKEN hallinnoima kuuleminen oli erillinen maakuntakaavaprosessiin sisältyvästä kuulemisesta, mutta sen prosessi, aineistot, sisältö, saatu palaute ja vaikutukset kaavaratkaisuun on koottu vaihemaakuntakaavaselostuksen lukuun 3.6 Kansainvälinen kuuleminen. Merialueita koskeva osa kaava-asiakirjoista käännettiin ruotsiksi, ja ne toimitettiin kansainvälisen kuulemismenettelyn käynnistämispöytäkirjan kera SYKE:lle, joka vastasi viranomaisyhteydenpidosta Ruotsin ympäristöviranomaisiin (Naturvårdsverket) ja toimitti saamansa palautteen edelleen Pohjois-Pohjanmaan liitolle. Kuulemisaika Ruotsissa oli 27.9.-25.10.2024. Ruotsin vastaus kansainväliseen kuulemiseen sekä Ruotsissa kuulemisaikana annetut lausunnot käsitelty maakuntahallituksessa 19.11.2024.

Ruotsin palautteessa korostettiin kansainvälistä yhteistyötä koko Itämeren alueella. Tätä yhteistyötä ei määritetä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavalla, vaan se edellyttää Suomen, Ruotsin ja muiden Itämeren rannikkovaltioiden valtioiden välistä kommunikointia sekä talousvyöhykkeen että aluevesien osalta. Suomen aluevesillä (yleisvesialueet) merituulivoima-alueiden kilpailutus on Metsähallituksen organisoima. Yleiset vesialueet järvien ja merien pohjineen ovat Suomen valtion

omaisuutta. Poikkeuksen muodostavat Ahvenanmaan maakunnan omistamat vesialueet. Metsähallitus hallinnoi Suomen aluevesirajan sisäpuolisia valtion omistamia merialueita ja hoitaa niillä omistajan tehtäviä. Aluevesien ulkopuolella sijaitsee Suomen talousvyöhyke, jota säädellään eri periaattein. Oikeus hyödyntää talousvyöhykkeen tuulienergiaa ja tehdä siihen tähtäävää tutkimusta edellyttää valtioneuvoston lupaa (hyödyntämislupa). Oikeus hakea hyödyntämislupaa ratkaistaan kilpailutuksella. Valtioneuvosto valitsee kilpailutettavan merituulivoima-alueen työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) esittelystä.

Kansainvälisen kuulemisen palautteessa ei noussut esille uusia suunnitteluratkaisuun vaikuttavia kokonaisuuksia, jotka eivät olisi aikaisemman kaavaprosessin vuorovaikutuksen myötä olleet jo keskustelussa Suomen viranomaistahojen kanssa. Ruotsi ei myöskään esittänyt tarvetta neuvotella vaihemaakuntakaavan kokonaisuudesta. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavamerkinnot ja määräykset huomioivat esille nostetut kokonaisuudet: Merituulivoimaloiden alue (t-2) merkinnän selitys, Tuulivoimarakentamisen yleismääräys ja Aurinkovoimarakentamisen yleismääräys avaavat tarkempaa suunnittelua ohjaavia periaatteita, samoin kuin vetytaloutta koskevat kaavamerkinnot ja määräykset. Palautekooste ja laaditut vastineet ovat kokousasian liitteen.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 685 4015.

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää hyväksyä ehdotusvaiheen kansainvälisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihemaakuntakaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)
 - Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
 - Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot

- Vaihemaakuntakaavan merkinnät ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)
- Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen (liitteet 3, 4 ja 5 ovat selostuksen lopussa)
- LIITE 1 Teemakartta / Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavojen seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (tv-1 ja tv-2), tuulivoimahankkeet, luonnon monimuotoisuus ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)
- LIITE 2 Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset (erillisliite)
- LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E
- LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit
- LIITE 5 Luettelo / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024)
- LIITE 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä toisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
2. esittää maakuntavaltuustolle Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymistä,
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluonteisia korjauksia ennen kaavan hyväksymistä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että Jenna Simula saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.28.

Merkittiin, että kokouksessa pidettiin tauko klo 11.39-11.45.

Keskustelun aikana Mirka Väyrynen esitti, että energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaava hylätään. Mika Flöjt kannatti esitystä. Hylkäämistä koskevasta esityksestä äänestettiin viimeisenä. Puheenjohtajan teki äänestysesityksen, jonka mukaan ne valtuutetut, jotka kannattavat maakuntahallituksen pohjaesitystä, äänestävät JAA ja ne valtuutetut, jotka kannattavat kaavan hylkäämistä, äänestävät EI. Äänestyksessä annettiin 49 JAA-ääntä, 6 EI-ääntä, tyhjiä 0, poissa 20.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi kokouksessaan 27.5.2025 (§ 5) Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan. Muutoksenhakuviranomaisena toimivan Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamosta saadun tiedon mukaan maakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on tehty muutoksenhakuajaksi 15 kunnallisvalitusta hallinto-oikeuteen. Alueidenkäyttölain 201 §:n mukaan maakuntahallitus voi valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman, vaikka maakuntavaltuuston hyväksymispäätökseen kohdistuisi valituksia. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus valmistelee valitusten johdosta maakuntahallitukselle kohdistettua lausuntopyyntöä, joka toimitetaan maakuntaliiton kirjaamoon. Maakuntahallitus käsittelee laaditun lausunnon liiteasiakirjoineen ennen sen toimittamista hallinto-oikeuteen.

Maakuntakaava tulee maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaan voimaan, kun päätöksestä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa, niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Jos kaava on määrätty tulemaan voimaan alueidenkäyttölain 201 §:n nojalla ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi määräyksen antamisen jälkeen. Pohjois-Pohjanmaan liitto kuuluttaa päätöksestä liiton verkkosivuilla ja alueen kuntien puolesta maakunnan sanomalehdissä. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liitto ilmoittaa voimaantulomääräyksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. Muutoksenhakuviranomaisen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, jolloin hallinto-oikeus tekee asiasta erillispäätöksen ja toimittaa sen tiedoksi maakuntaliiton kirjaamoon.

Pohjois-Pohjanmaan liitto lähettää maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n mukaisesti tiedon vaihemaakuntakaavan voimaantulosta tiedoksi niille ministeriöille, joita kaava koskee sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (Pohjois-Pohjanmaa, Lappi, Kainuu, Pohjois-Savo, Keski-Suomi ja Etelä-Pohjanmaa), Maanmittauslaitokselle, maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitoille (Lappi, Kainuu, Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Keski-Pohjanmaa), maakuntakaava-alueen kunnille ja rakennusvalvontaviranomaisille sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille.

Alueidenkäyttölain 32 §:n mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin kuntakaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa niillä alueilla, joita rakentamisrajoitus koskee sen mukaisesti mitä esitetään kaava-asiakirjassa maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää määrätä alueidenkäyttölain 201 §:n nojalla maakuntavaltuuston 27.5.2025 (§ 5) hyväksymän Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntahallitus toteaa, että voimaan tullessaan vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Mkh 17.11.2025 § 152

Selostus asiasta

Selostus asiasta

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen on saapunut 15 valitusta Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuuston päätöksestä 27.5.2025 § 5 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan hyväksymispäätöstä koskien. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt (lausuntopyyntö 18.9.2025) antamaan lausunnon valitusten johdosta tai, jos liiton hallintosääntö sitä edellyttää, hankkimaan valtuuston lausunnon. Lausuntopyynnön mukaan lausunnossa on annettava selostus asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolten esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä. Hallinto-oikeus on 29.9.2025 pyytänyt ottamaan kantaa myös täytäntöönpanon kieltämistä koskevaan vaatimukseen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton 1.9.2025 voimaan tulleen hallintosäännön 13 § momentin 2 mukaan maakuntahallitus on toimivaltainen antamaan selvityksen maakuntavaltuuston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, jos maakuntahallitus katsoo, ettei valtuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla kumottava.

Hallinto-oikeus on pyytänyt, että lausunto, liiteluettelo, valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat, sekä muu selvitys toimitetaan hallinto-oikeuteen 15.12.2025 mennessä. Hallinto-oikeuden pyynnöstä Pohjois-Pohjanmaan liitto ilmoittaa, että maakuntavaltuuston päätös ja hyväksytyt kaava-asiakirjat on julkaistu yleisessä tietoverkossa 9.6.2025 maakuntavaltuuston kokouksen pöytäkirjan osana.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 37 §:n mukaan asianosaisen ja päätöksen tehneen viranomaisen on esitettävä selvitystä vaatimustensa perusteluista totuudenmukaisesti. Niiden on myötävaikutettava asian selvittämiseen sen oikeudellisen luonteen edellyttämällä tavalla.

Viranomaisen on oikeudenkäynnissä otettava huomioon tasapuolisesti yleiset ja yksityiset edut. Pohjois-Pohjanmaan liitolle luovutetut asiakirjat sisältävät henkilötietoja, ja vastaa omalta osaltaan henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä.

Asian käsittelyn niin vaatiessa hallinto-oikeus hankkii oma-aloitteisesti rekistereistä (kiinteistötietojärjestelmä ja väestötietojärjestelmä) ja muista lähteistä (kunnan kaavoitussivustolta) asian käsittelyä varten selvityksiä muun muassa valituksen kohteena olevasta kiinteistöstä ja tarvittaessa valittajan kiinteistöstä sekä alueen kaavoituksesta ja kaavatilanteesta. Selvitykset ovat pyydettyinä saatavissa hallinto-oikeudesta.

Maakuntahallitus on tehnyt maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n 1 momentin mukaisen päätöksen maakuntakaavan voimaantulosta 18.9.2025 (§ 5). Pohjois-Pohjanmaan liitto on kuuluttanut päätöksestä liiton verkkosivuilla ja alueen kuntien puolesta maakunnan sanomalehdissä 22.8.2025. (Kalajokilaakso, Kaleva, Koillissanomat ja Raahen Seutu). Lisäksi kuulutus on julkaistu kaikissa Pohjois-Pohjanmaan kunnissa. Voimaan tullut vaihemaakuntakaava on kumonnut tai muuttanut Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Neljässä valituksessa on vaadittu maakuntahallituksen voimaantulopäätöksen (18.8.2025 § 92) täytäntöönpanokieltoa. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on laadittu maankäytön suunnittelua ohjaavan lainsäädännön mukaisesti, ja maakuntahallituksella on alueidenkäyttölain 201 §:n perusteella ollut oikeus saattaa kaava voimaan.

Kaikissa valituksissa on vaadittu vaihemaakuntakaavan kumoamista tai osittaista kumoamista, ja valmisteluun palauttamista. Tämän asiakohdan liitteinä olevassa lausunnossa on perusteltu, että valituksissa ei ole esitetty mitään sellaista, minkä vuoksi kaavaratkaisua olisi pidettävä lainvastaisena.

Yhdessä valituksessa on vaadittu oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Asiasta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019, *Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa*) 10 luvussa, *Oikeudenkäyntikulut*. Kyseisen lain 95 §:n mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Maakuntavaltuuston hyväksymispäätös ei ole lainvastainen, joten ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakija vastaa oikeudenkäyntikuluista itse.

Toimitettavista asiakirjoista on laadittu luettelo, johon asiakirjat on nimetty niiden sisältöä kuvaavalla tavalla, jotta oikeudenkäynnin osapuolet saavat tietoonsa hallinto-oikeudessa olevan oikeudenkäyntiaineiston. Liiteasiakirjat on eritelty lausunnon luvussa *Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden pyytämät liitteet ja taustaselvitykset*. Jokaisen asiakirjan nimestä selviää myös kyseisen asiakirjan laatimis- tai hyväksymispäivämäärä. Julkisuuslain 24 § mom. 1 kohdan 14 mukaan salassa pidettävät aineistot näkyvät luettelossa, ja asiakirjoihin on merkitty kyseinen lain kohta. Lausunto liiteasiakirjoihin toimitetaan kukin asiakirja omana tiedostonaan nimettynä liiteluettelosta ilmenevän nimen mukaisesti. Lausunto ja asiakirjat toimitetaan lausuntopyynnön mukaisesti sähköisessä muodossa, mutta kaavakartat 1 A (Uudet merkinnät) ja 1 B (Kumottavat merkinnät) sekä

kaavaselostuksen erillisliite 1 (Pohjois-Pohjanmaan seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet tv-1 ja tv-2, tuulivoimahankkeet, luonnon monimuotoisuus ja energiansiirto) toimitetaan myös tulostettuna.

Tämän asiakohdan liitteenä olevassa lausunnossa valituskohtaisen käsittelyn alussa on lueteltu valitusten vaatimukset ja vaatimusten perustelut (Vaatimukset). Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto on jokaisessa valituksessa vaatimusten jälkeen (Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus lausuu valituksen johdosta seuraavaa). Lausunnossa oleva valitusten juokseva numerointi on yhtenevä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyynnön diaarinumeroinnin järjestyksen kanssa. Valitukset ovat nähtävillä kokonaisuudessaan maakuntahallituksen 17.11.2025 kokouksessa tämän lausunnon hyväksymiskäsittelyssä. Lausuntoon liitettävät valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden pyynnön mukaisesti.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus

1. päättää antaa asiasta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan hyväksymispäätöstä koskevien valitusten johdosta liitteen mukaisen lausunnon ja
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton toimiston tekemään lausuntoon teknisluonteisia korjauksia.

Käsittelytiedot

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Mkh 17.8.2026

PPL/296/05.00.03/2025

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

- Liite 10 Vastaselitys 1
- Liite 11 Vastaselitys 2
- Liite 12 Vastaselityksen 2 Liite 1
- Liite 13 Vastaselityksen 2 Liite 2
- Liite 14 Vastaselityksen 2 Liite 3
- Liite 15 Vastaselityksen 2 Liite 4
- Liite 16 Vastaselityksen 2 Liite 5
- Liite 17 Vastaselityksen 2 Liite 6
- Liite 18 Vastaselityksen 2 Liite 7
- Liite 19 Vastaselitys 3
- Liite 20 Vastaselityksen 3 Liite 1
- Liite 21 Vastaselityksen 3 Liite 2
- Liite 22 Vastaselityksen 3 Liite 3
- Liite 23 Vastaselityksen 3 Liite 4
- Liite 24 Vastaselityksen 3 Liite 5
- Liite 25 Vastaselityksen 3 Liite 6
- Liite 26 Vastaselityksen 3 Liite 7
- Liite 27 Vastaselityksen 3 Liite 8
- Liite 28 Vastaselityksen 3 Liite 9

Liite 29 Vastaselityksen 3 Liite 10

Liite 30 Vastaselitys 4

Liite 31 Vastaselitys 5

Liite 32 Vastaselityksen 5 Liite 1

Liite 33 Vastaselitys 6

Liite 34 Vastaselitys 7

Liite 35 Vastaselityksen 7 Liite 1

Liite 36 Vastaselitys 8

Liite 37 Vastaselitys 9

100

Maakuntahallituksen toimivallan siirtäminen viranhaltijoille hankinta-asioissa sekä hankintaohjeen päivittäminen

Mkh 17.8.2026

PPL/310/02.04.00/2026

Selostus asiasta

Viranhaltijoiden toimivalta hankinta-asioissa

Hallintosäännön 69 §:n mukaisesti maakuntahallitus päättää kuntayhtymän hankinnoista, ellei laissa toisin säädetä tai maakuntahallitus ole siirtänyt päätösvaltaa alaiselleen viranomaiselle.

Maakuntahallitus on siirtänyt toimivaltaansa viranhaltijoille hankinta-asioissa 10.6.2024 § 112 alla olevan mukaisesti:

- Maakuntajohtaja voi päättää sellaisista hankinnoista, joiden arvo on alle 60 000 euroa;
- Vastuualuejohtajat voivat päättää oman vastuualueensa toimintaan liittyvistä hankinnoista, joiden arvo on enintään 10 000 euroa;
- Euroopan komission rajayhteistyöohjelmasta (Karelia CBC) vastaava viranhaltija voi päättää ohjelman toimintaan ja toimeenpanoon liittyvistä hankinnoista, joiden arvo on enintään 10 000 euroa.

Euroopan komission rajayhteistyöohjelmasta (Karelia CBC) vastaavaa viranhaltijaa ei enää ole Pohjois-Pohjanmaan liitossa, jonka vuoksi delegointia hankinta-asioissa ei tarvita ja delegointi voidaan poistaa.

Vastuualuejohtajien hankintarajojen delegointia ehdotetaan muutettavaksi aiemmasta 10 000 eurosta 30 000 euroon, jotta hankintojen tekeminen vastuualueilla, joissa ne valmistellaan, olisi sujuvampaa.

Lisäksi maakuntahallitus on antanut vastuualuejohtajille oikeuden nimetä omilta vastuualueiltaan tarvittavan määrän työntekijöitä, jotka voivat tehdä viraston toiminnan kannalta tarpeellisia ja tavanomaisia pienhankintoja.

Hankintaohje

Pohjois-Pohjanmaan liiton hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), kunta- ja hallintolain säädöksiä sekä maakuntahallituksen antamaa hankintaohjetta. Maakuntahallitus on hyväksynyt voimassa olevan hankintaohjeen 27.10.2025 § 134. Hankintaohje on tarkoitettu sovellettavaksi kaikissa liiton hankinnoissa. Hankintaohjetta on tarve päivittää vastamaan tämän päätösesityksen mukaisia hankinta-asioiden toimivallan delegointeja.

Hankintaohjetta on laajennettu pakotteita koskevalla ohjeistuksella, ohjeistuksella Hilma hankintailmoitus -järjestelmän käyttöoikeuksien hallinnasta sekä vapaaehtoisen pienhankintailmoituksen julkaisemisesta Hilma-järjestelmässä. Tarjouspyynnön laatimisen sekä tarjousten käsittelyn ja vertailun ohjeistusta on laajennettu.

Valmistelija

Hallinnon kehittämisspäällikkö Anne Väisänen, p. 040 685 4031

Maakuntahallituksen puheenjohtajan esitys

1. Maakuntahallitus siirtää päätösvaltaansa hankinta-asioissa viranhaltijoille seuraavasti:
 - Maakuntajohtaja voi päättää sellaisista hankinnoista, joiden arvo on alle 60 000 euroa;
 - Vastuualuejohtajat voivat päättää oman vastuualueensa toimintaan liittyvistä hankinnoista, joiden arvo on enintään 30 000 euroa;

Lisäksi maakuntahallitus antaa vastuualuejohtajille oikeuden nimetä omilta vastuualueiltaan tarvittavan määrän työntekijöitä, jotka voivat tehdä viraston toiminnan kannalta tarpeellisia ja tavanomaisia pienhankintoja.

2. Maakuntahallitus hyväksyy hankintaohjeen.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 38 Hankintaohje 17.8.2026 (luonnos)

101

Pohjois-Pohjanmaan liiton hankkeiden menettelytapaohje sekä hankesalkkutyökalu

Mkh 17.8.2026

PPL/392/00.03.00/2026

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on kevään 2026 aikana kehitetty liiton itse toteuttamien hankkeiden sisäisiä toimintamalleja ja seuranta. Pohjois-Pohjanmaan liiton hankkeiden menettelytapaohje on tiivis henkilöstön käyttöön tuleva yleisohje, joka antaa keskeiset suuntaviivat ja peruseriaatteen hankkeiden toteuttamiselle sekä toimii samalla hankkeissa työskenteleville tausta-aineistona sekä osana perehdytysmateriaalia. Ohjeessa ohjeistetaan seuraavissa teemoissa:

- Toimintojen hallinnollinen eriyttäminen
- Hankkeen valmistelu ja hakeminen
- Hankkeen vastuut
- Päätöksenteko ja hankkeen toteuttaminen
- Hankkeen työsuhteasiat ja rekrytoinnit
- Hankkeen kirjanpito, hankinnat, matkat, yhteishankkeiden sopimukset ja viestintä
- Hankkeiden päättymiseen liittyvät toimenpiteet

Hankkeiden menettelytapaohjeen rinnalla Pohjois-Pohjanmaan liitossa on kevään 2026 aikana kehitetty liiton omien hankkeiden seurantaan hankesalkkutyökalua. Kyseessä on liiton omaan käyttöön rakennettu työkalu (excel), joka auttaa hankkeiden strategian mukaisessa suuntaamisessa sekä käynnissä olevien hankkeiden seurannassa. Lisäksi liitossa on uusien hankkeiden suunnittelua yksinkertaistava lomake. Yhdessä menettelytapaohje, hankesalkku sekä hankkeiden suunnittelua tukeva lomake muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ns. oman tuotannon hankkeille.

Valmistelija

Aluekehityspäällikkö Laura Kelhä, p. 040 685 4016

Maakuntajohtajan esitys

1. Maakuntahallitus hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan liiton itse toteuttamille hankkeille laaditun hankkeiden menettelytapaohjeen.

2. Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan liiton sisäiseen käyttöön rakennetut hankesalkkutyökalun sekä hankkeiden hakemisen tueksi valmistellun hankkeiden esittelylomakkeen.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 39 Pohjois-Pohjanmaan liiton toteuttamien hankkeiden menettelytapaohje

Oheismateriaali

hankkeiden esittelylomake 2026

Pohjois-Pohjanmaan hankesalkkutyökalu 11.8.2026

102

Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

Mkh 17.8.2026

PPL/293/00.07.03/2026

Selostus asiasta

Väylävirasto on laatinut osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12-suunnitelma) toimeenpanoa valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuuden vuosille 2026-2034.

Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti.

Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä sidosryhmien näkemyksiä Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 seuraavien kysymysten kautta. Sidosryhmien palautteita hyödynnetään seuraavan ohjelmakokonaisuuden valmistelussa.

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?
2. Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?
3. Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?
4. Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivituksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?
5. Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

6. Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Väylävirasto pyytää toimittamaan lausunnot Lausuntopalvelun kautta. Ohjelmakokonaisuus vuosille 2026–2034 on saatavilla:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=57bd1520-8d1c-4f5b-b676-37306b3e4298&proposalLanguage=da4408c3-39e4-4f5a-84db-84481bafc744> ja esitys annettavaksi lausunnoksi on esityslistan liitteenä. Asia esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Lauri Romppainen, maakuntainsinööri, p. 040 685 4021

Markus Erkkilä, suunnittelujohtaja, p. 040 685 4045

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus antaa liitteen mukaisen lausunnon Väylävirastolle valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026-2034.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 40 Lausuntoluonnos Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

103

Lausunto perustuslain 25 §:n muuttamisesta

Mkh 17.8.2026

PPL/340/00.07.03/2026

Selostus asiasta

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen perustuslain 25 §:n muuttamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen perustuslain 25 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Suomen perustuslakia vaalipiirijakoa koskevilta osin.

Ehdotetulla lailla muutettaisiin perustuslaissa säädettyjä vaalipiirien lukumäärää koskevia rajoja siten, että Manner-Suomi jaettaisiin eduskuntavaaleja varten vähintään yhdeksään ja enintään viiteentoista vaalipiiriin. Ahvenanmaan maakunta muodostaisi edelleen oman vaalipiirinsä.

Manner-Suomessa on nykyisin kaksitoista vaalipiiriä, mikä vastaa voimassa olevan perustuslain mukaista vähimmäismäärää. Ehdotettu perustuslain muutos ei sellaisenaan johtaisi vaalipiirijaon muuttamiseen, vaan se muuttaisi vaalipiirijaolle perustuslaissa asetettuja lukumääräisiä reunaehdoja. Muutos mahdollistaisi esimerkiksi joidenkin nykyisten vaalipiirien yhdistämisen ilman, että jokin toinen vaalipiiri olisi samalla jaettava. Mahdolliset yksittäisiä vaalipiirejä koskevat muutokset edellyttäisivät erillistä vaalilain muuttamista.

Esityksen tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus eduskuntavaalien vaalijärjestelmän suhteellisuuden parantamisesta alueilla, joilla piilevä äänikynnys on erityisen korkea.

Hallitusohjelmassa huomio kohdistettiin ensisijaisesti Lapin vaalipiiriin ja tavoitteeksi asetettiin sellaisen laskennallisen vaalialuemallin valmistelu Lapin ja Oulun vaalipiirien välille, jossa molemmat vaalipiirit säilyisivät itsenäisinä eikä niiden rajoja muutettaisi.

Valtioneuvosto asetti 16.11.2023 parlamentaarisen vaalialuetyöryhmän valmistelemaan hallitusohjelmakirjauksen mukaista vaalialuemenetelmää. Työryhmän enemmistö esitti loppuraportissaan jatkovalmisteluun ryhtymistä perustuslain ja vaalilain muuttamiseksi. Valmistelua jatkettiin oikeusministeriön 15.1.2026 asettamassa valmisteluryhmässä, jonka tueksi valtioneuvosto asetti 5.2.2026 parlamentaarisen ohjausryhmän.

Parlamentaarinen ohjausryhmä totesi 19.5.2026, ettei hallitusohjelman mukaisen vaalialuemenetelmän edistämisestä ollut saavutettavissa riittävää parlamentaarista yksimielisyyttä. Tämän jälkeen valmistelussa siirryttiin arvioimaan perustuslain 25 §:ssä säädettyjen vaalipiirien lukumäärää koskevien reunaehtojen muuttamista. Nyt lausuttavana oleva ehdotus pohjautuu myös aikaisempaan perustuslain 25 §:n tarkistamista koskeneeseen valmisteluun sekä vaalikaudella 2011–2015 annettuun hallituksen esitykseen HE 55/2014 vp.

Lausunnon määräaika

Oikeusministeriön lausuntopyynnön mukaan suomenkielisiä lausuntoja luonnoksesta voi antaa ajalla 17.6.–12.8.2026.

Kesälomakaudesta johtuen maakuntahallituksen puheenjohtajisto pystyi käsittelemään asiaa 7.8.2026. Puheenjohtajisto totesi, ettei poliittisilla ryhmillä ollut käytännössä riittävästi aikaa käsitellä asiaa ja muodostaa kantaansa ennen suomenkielisille lausunnoille asetettua alkuperäistä määräaika 12.8.2026. Lausunto päätettiin tämän vuoksi saattaa maakuntahallituksen käsiteltäväksi 17.8.2026 pidettävään kokoukseen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyysi oikeusministeriöltä lisää aikaa lausunnon antamiseen 21.8.2026 saakka. Oikeusministeriö myönsi pyydetyt lisäajan. Pohjois-Pohjanmaan liiton suomenkielinen lausunto voidaan siten toimittaa oikeusministeriölle viimeistään 21.8.2026 eli samana päivänä, johon ruotsinkielisten lausuntojen määräaika päättyy.

Valmistelija

maakuntajohtaja Jussi Rämet, p. 040 586 3877

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää antaa oikeusministeriölle liitteenä olevan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen perustuslain 25 §:n muuttamisesta.

Käsittelytiedot

Päätös

Liitteet

Liite 41 Lausuntoluonnos Suomen perustuslain 25 §:n muuttamisesta

104

Tiedoksiantoasiat

Mkh 17.8.2026

Selostus asiasta

- Maakuntien liittojen asemaa ja tehtäviä koskeva selvitys

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Käsittelytiedot

Päätös

Oheismateriaali

Asettamispäätös Maakuntien liittojen asemaa ja tehtäviä koskeva selvitys

105

Toimiston antamat lausunnot ajalta 3.6.-11.8.2026

Mkh 17.8.2026

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimisto on antanut oheiset lausunnot.

Lausunto Vaalan kunnalle Vaalan Jylhämän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Vaalan kunnan lausuntopyyntö 21.5.2026)

Lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Uusnivalan aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Semecon Oy, Ylivieska ja Nivala (Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö (LVV-U/81522/2026) 22.5.2026)

Lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Valoa Networks Oy:n Hervan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, li (Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö (LVV-U/25822/2026) 21.5.2026)

Lausunto Pyhäjoen kunnalle Pyhäjoen kunnan Maanahkaisen merituulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta (Pyhäjoen kunnan lausuntopyyntö 18.5.2026)

Lausunto Raahen kaupungin Maanahkaisen merituulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta (Raahen kaupungin lausuntopyyntö 18.5.2026)

Lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Juomasuon kaivospiirin (KaivNro 3965) kaivosoikeuden raukeamisesta (Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö (7408/10.03.07/2026) 8.6.2026)

Lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Juomasuon kaivospiirin lopputarkastuksen tarkastuskertomuksesta (Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö (7408/10.03.07/2026) 6.7.2026)

Lausunto ympäristöministeriölle Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmasta (Ympäristöministeriön lausuntopyyntö (VN/6119/2025) 2.7.2026)

Lausunto Oulun kaupungille Oulun Kotaselän tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluvaiheen aineistosta (kaavaluonnos) (Oulun kaupungin lausuntopyyntö 19.5.2026)

Lausunto Raahen kaupungille Gigawatti Oy:n rakentamislupahakemuksesta Raahen Sarvankankaalle (Raahen kaupungin lausuntopyyntö 2.6.2026)

Lausunto Keski-Pohjanmaan liitolle Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta (Keski-Pohjanmaan liiton lausuntopyyntö 18.5.2026)

Lausunto Vaalan kunnalle Vaalan Paatinkaan energiapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Vaalan kunnan lausuntopyyntö 21.5.2026)

Lausunto Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 5.8.2026 yrityskaupasta Sodexo Oy / Katri Antell Oy:n tytäryhtiöt (Kilpailu- ja kuluttajaviraston pyyntö osallistua kuulemiseen (KKV/1091/14.00.10/2026) 5.8.2026)

Lausunto Kuusamon kaupungille Rukan ydinalueen yleiskaavamuutos ja laajennus, vaihe 2, kaavaehdotuksesta (Kuusamon kaupungin lausuntopyyntö 10.6.2026)

Lausunto Pudasjärven kaupungille Syötteen osayleiskaava 2035 ehdotuksesta (Pudasjärven kaupungin lausuntopyyntö 15.6.2026)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään toimiston antamat lausunnot tiedoksi.

Käsittelytiedot

Päätös

106

Viranhaltijapäätökset ajalta 3.6.-11.8.2026

Mkh 17.8.2026

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja maakuntahallituksen päätösvallan delegoinnin (mkh 10.6.2024 § 112) perusteella oheiset toimeenpanopäätökset.

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi. Maakuntahallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta.

Käsittelytiedot

Päätös

Oheismateriaali

Charles hankkeen selvityksen hankintapäätös

107

Kokouksen päättäminen

Mkh 17.8.2026

Maakuntajohtajan esitys

Päätetään kokous.

Päätös